

Utopia

STUDENTAVISEN I TROMSØ

NR. 11

6. OKTOBER – 26. OKTOBER 2010

UKE 40-43

ÅRGANG 35

WWW.UTROPIA.NO

Metall-showdown i Erling Malms musikkessay om Kamelot og Dimmu Borgirs ferske album. Side 32

Fra år 2011 vil tilbud om norskkurs for utenlandske studenter gå drastisk ned. Side 8-9

Civilization V er på markedet. Vår anmelder har opprettet et tusenårig rike på side 30

Samskipnader i konflikt:

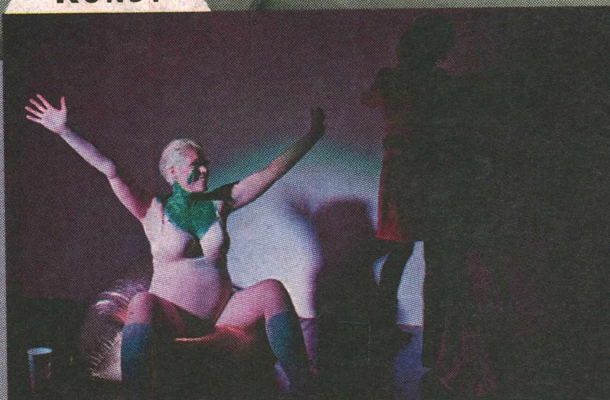
Fagbokforhandleren Akademika vekker sterke reaksjoner med aggressiv markedsføring.

Side 4 - 6

ORDKALOTTEN

ord/kalotten

DEMISK KVARTER
H A N D L E
KUNST

KUNSTFAK

Utopia har møtt prosjektleder Aggie Peterson til prat om hvorfor årets festival blir den beste Ordkalotten noen sinne. Side 18-19

Kurant og Galleri 4235 viser veksten på Tromsøs samtidskunstscene. Side 20-21

Studenter fra Kunstfak ble kastet ut fra Nerstranda. Ledelsen ved kjøpesentere hadde selv invitert studentene. Side 12

LEDER

Akademikas moralske forfall

Forrige Utopia belyste hva som er i ferd med å skje med gigantkjeden Platekompaniet. Etter å ha utkonkurrert landets øvrige plateforhandlere, har Platekompaniet nå bestemt seg for å heller satse på film. Dette er ille, men verre er det at markedets hårde hånd nå er i ferd med å strekke seg inn på campusområdene. Når fagbokgiganten Akademia AS ruller inn ved landets utdanningsinstitusjoner med bokbusser og heftig annonsering av billig pensum på nett, med eierne SiO i ryggen, er det klart for bråk.

Både innad i bokhandlerkretser og ikke minst på samskipnadsnivå er stemningen amper. At en samskipnad sniker seg inn på en annens territorium i kommersielle hensikter blir dårlig tatt imot ikke bare her på tunet, som du kan lese i denne utgaven av Utopia.

Loven om studentsamskipnader er opprettet med bakgrunn i at hvert enkelt lærested skal være forpliktet til å ta seg av egne studenters velferdsbehov. Dette prinsippet krenkes ved Akademikas framferd. Akademia selv begrunner den aggressive markedsføringen med at utviklingen i bokbransjen gir marginal profitt ved salg av pensumbøker. Konsekvensen blir færre og større sentralstyrte kjeder, økt priskonkurrans og mindre salg av pensumlitteratur. Mye tyder på at nettopp Akademia ønsker å være landets store kjede innen fagbøker, koste hva det koste vil. Akademia har gått så langt som å tilpasse nettilbudene sine til hver enkelt utdanningsinstitusjon. For Tromsøs del dreier det seg om 68 utvalgte titler. Hva blir de reelle konsekvensene av dette? For det første er det nærliggende å anta at prisene på nettbøker vil skyte i været så fort strategien begynner å kaste av seg økonomisk. Når dette skjer, vil det naturligvis skyldes at de andre forhandlerne er utkonkurrert. Parallellene til tilfellet Platekompaniet er overveldende. I prinsippet innebærer dette at Akademia til slutt vil kunne stå fritt til å selge alt annet enn fagbøker, så fort de finner ut av at for eksempel salg av lesebrett er mer innbringende.

Dersom strategien til Akademia derimot går i tap, hvilket er uunngåelig i en viss tid, må underskuddet dekkes inn ved salg av dyrere bøker som selges i de fysiske filialene på Blindern og i Pilestredet. Vi har her med et toprissystem å gjøre, og regningen faller på Oslostudentenes lommebok.

FRITHJOF EIDE FJELDSTAD

An important date unnn

CHRONICLE

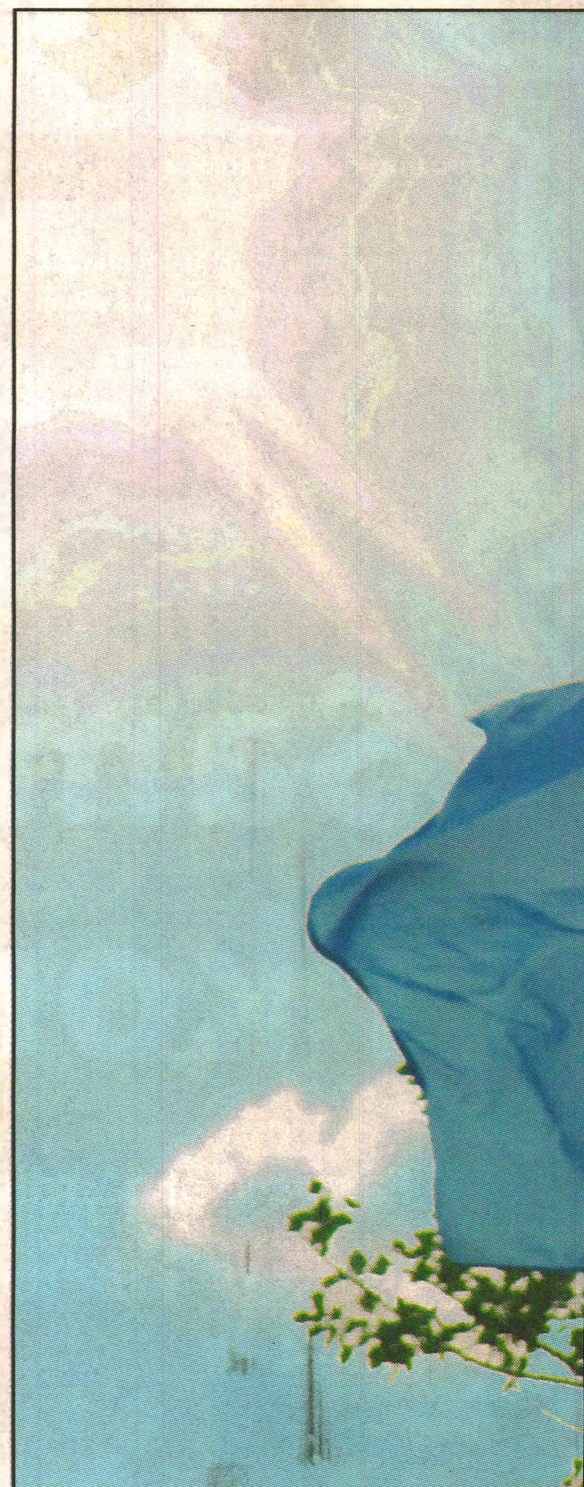
TEXT: MAGNUS SPARRE
ILLUSTRASJON: PRESSE

Does the date October 24th sound important to you? Well, it should. On that day, presumably a rainy, otherwise boring Sunday, there are two important events: One international, one national.

This year, the huge Norwegian charity event TV-aksjonen has been placed on the same date as the international United Nations-day. With children knocking down doors all over the country asking for money for a very good cause, the UN will be forgotten by most people – even on the day it's supposed to be remembered. And the United Nations is not something we constantly talk about, unlike OnePieces, iPhones and Afghanistan. In fact, it would appear most of us are beginning to take the United Nations for granted – we know they have been around for the past 60 years or so, that they are all over our lovely planet and that they do a lot of important... things

Unless you've been trapped in a cave for a long time, you probably know about some of the tasks the UN works with, however common knowledge is nonetheless scarce. At least the Security Council should sound familiar. Perhaps humanitarian aid, peace-keeping and human rights too? The UN likely receives less attention than other international organizations, because it is so diverse and has many areas of expertise. However, the lack of media attention is hardly a real issue, as the UN receives funding through national budgets. They are not dependent on individual donations and popularity; at least not for as long as political parties agree to keep funding the UN. Yet, it's still strange that such an important organization, which receives so much money, is somewhat distant and vague to most people.

Nonetheless, the United Nations has succeeded in so much, although it might not be too visible. They have built a massive organization that reaches all around the world – an empire in which the sun never sets; they have solved

24th October: UN Students invite everyone to

conflicts, raised awareness on HIV/AIDS, environmental problems and nuclear proliferation, made the human rights and fought for their implementation. The rest of this newspaper could probably not fill all the achievements of the UN, depending on the font size.

Utopia

ANSVARLIG REDAKTØR/
DAGLIG LEDER:
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FRITHJOF@UTROPIA.NO

KULTURREDAKTØR:
ANDREAS MØRKVED HELLENES
KULTUR@UTROPIA.NO

NYHETSREDAKTØR:
LYST UT

FOTOREDAKTØR:
VICTORIA BEZBORODOVA
VICTORIA@UTROPIA.NO

ANNONSE:
TOMEK MOSSAKOWSKI
TOMEK@UTROPIA.NO

LAYOUT:
BERNHARD SIEBERT
BERNHARD@UTROPIA.NO

IT:
RYAN JOHNSON
RYAN@UTROPIA.NO

BESØKSADRESSE:
UNIVERSITETET I TROMSØ
TEORIFAGBYGGET 2 - 2.138

TELEFON: 77 62 09 60
WEB: WWW.UTROPIA.NO
E-POST: REDAKTOR@UTROPIA.NO

POSTADRESSE:
UTROPIA - STUDENTAVISA I
TROMSØ
UNIVERSITETET I TROMSØ/
HOVEDGÅRDEN
9037 TROMSØ

PÅ TIDE

av Jonas A. Larsen

Discussed?

Awareness of the UN day

The UN is an incredibly multifaceted actor in international politics – as is shown by its many areas of expertise. But for people in the Western world, it seems distant.

This is probably because the most visible work is done in other parts of the

world, and we are stuck with bureaucrats who push important papers around – rarely seeing actual results. But regardless, the United Nations remains a powerful organisation, with

access to many important arenas for decision-making, and constantly trying to make the world a better, more peaceful place.

«In fact, it would appear most of us are beginning to take the United Nations for granted»

try to make you feel charitable: Remember that October 24th is an international date to celebrate. Where would we be today without the UN, without human rights? But still there

So when you wake up on a rainy, cold Sunday late in October and children

are some people that try to create awareness around the United Nations. The local UN-association and the UN-students will be at Tromsø Museum and Nordnorsk Kunstmuseum handing out roses and talking about the United Nations. There will also be a lecture about the UN-day and UN system on campus the day afterward – more information will be available at the university. You are most welcome.

Magnus Sparre is a board member of the UN-students Tromsø

Statsbudsjettet

Halvfornøyd rektor

UIT: Rektor Jarle Aarbakke er både fornøyd og misfornøyd med regjeringens budsjettforslag.

- Vi er fornøyd med veksten på utdannings-siden, men meget bekymret over situasjonen for helt nødvendig oppstart på nye bygg, sier rektoren. For 2011 vil UiT få en statsbevilgning på 1 810 460 kroner. I dette ligger det blant annet en videreføring av økt opptak på helse- og lærerutdanningene samt tildeling av ytterligere 80 nye studieplasser i 2011 (30 studieplasser til juss og 50 frie studieplasser) og øremerkede midler til UiTs deltakelse i det nye Framsenteret. Imidlertid er det ikke funnet plass for nytt Medisin- og helsefagbygg i årets budsjett.

- Universitetet er tildelt ytterligere nye studieplasser i årets budsjett, men Regjeringen følger ikke opp med nye arealer. Dette er skuffende, og skaper en uholdbar situasjon for oss, uttaler Jarle Aarbakke.

NSO kritisk til budsjettforslag

NSO: 5. oktober la regjeringen fram statsbudsjettet for 2011, der foreslår de å fordele studiestøtten flatt over 10 måneder, i stedet for dagens ordning hvor større summer utbetales først i semesteret. Norsk studentorganisasjon reagerer på forslaget.

- Dette er et håpløst forslag. Studentene er avhengig av større utbetalinger i begynnelsen av semestrene for å kunne betale blant annet pensumlitteratur, depositum til husleie og andre ekstraordinære utgifter ved studiestart, sier Anne Karine Nymo, leder av NSO. Hun understreker at NSO ikke er blitt inkludert i utformingen av det nye forslaget, som derfor kommer helt overraskende.

NSO er derimot fornøyd med regjeringens forslag om å opprette 2200 nye studieplasser, og likeledes opptrappingen i studentboligbyggingen.

- En slik årlig satsning er noe vi har kjempet for i mange år, og vi er glade for at regjeringen følger opp egne løfter og målsetninger, sier studentlederen.

Utopia for 30 år siden

Vi tror ikke at moderat kjønnskotering har så mye for seg, fordi det simpelthen ikke finnes to like søkere. Og fordi man i utlysningsteksten bare kan sørge for at stillingen blir skreddersydd til den mannen man vil ha.

Utopia for 10 år siden

Utopia kan avsløre at en student har misbrukt Universitetets EDB-anlegg på det groveste. Ja, for å sende drapstrusler fra Universitetets nettverk er særdeles alvorlig og klanderverdig.

Priskrig på pens

Prinsipper: Styreleder i SiTø, Jonas Stein Eilertsen, mener saken om Akademika AS reiser prinsipielle spørsmål.

TEKST: GRØY GAARD OG FRITHJOF EIDE
FJELDSTAD

FOTO: VEGAR HERSTRØM,
VICTORIA BEZBODOROVA

Fagbokforhandleren Akademika AS driver aggressiv markedsføring og priskrig på pensumbøker. Nå reagerer Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø).

I starten på høstsemesteret ble studentene ved Universitetet i Tromsø (UiT) møtt av fagbokforhandleren Akademika AS som skiltet med billige pensumbøker over nett. Reklamekampanjen, som fant sted på universitetsområdet, bryter med deler av UiTs reglement og har skapt flere sterke reaksjoner fra ulike hold tilknyttet institusjonen.

- Universitetet i Tromsø har fattet et generelt vedtak om at kommersielle aktører ikke har adgang til å drive markedsføring på campus, kommenterer styreleder i SiTø, Jonas Stein Eilertsen.

Han forklarer at Akademika AS måtte vises bort fra universitetsområdet to ganger under

Studentuka, grunnet deres reklamekampanje.

- Vi så oss med dette nødt til å sende styreleder for Studentsamskipnaden i Oslo (SIO) et brev der vi gjorde oppmerksom på det som hadde skjedd.

"Akademikas oppfatning er at både vi og andre studentsamskipnadseide bokhandlere verken i dag eller i fremtiden kan berøpe oss en monopolsituasjon ved sine respektive campus" - Fredrik Øren Refsnes

Ikke enig

Styreleder i Studentsamskipnaden i Oslo (SIO), Fredrik Øren Refsnes, svarte i sitt brev at (...) Akademikas oppfatning er at både vi og andre studentsamskipnadseide bokhandlere verken i dag eller i fremtiden kan berøpe oss en monopolsituasjon ved sine respektive campus. Vi finner derfor ikke aktiviteten til Akademika AS i Tromsø i strid med lovverket, og heller ikke at Akademika sine fremstøt skal svekke samarbeidet mellom læringsinstitusjonene og student-

samskipnadene.

Eilertsen er ikke tilfreds med Refsnes svar og slår tilbake med

- I første omgang vil den aggressive markedsføringen og pris-konkurransen som Akademika AS har satt i gang komme studentene til gode i form av billigere bøker. Men på lengre sikt kan det føre til lavere overskudd for Akademisk Kvarter, advarer styrelederen og understreker

- dette overskuddet er det samme som går tilbake til samskipnaden og brukes til studentvelferd!

"Universitetet i Tromsø har fattet et generelt vedtak om at kommersielle aktører ikke har adgang til å drive markedsføring på campus" Jonas Stein Eilertsen

Men hvorfor burde studentene ved UiT bry seg om økt konkurranse mellom fagbokhandlerne for studenter - blir det ikke bare billigere bøker for studentene da?

Fem på Akademisk kvarter

1. Hvordan er ditt forhold til Akademisk Kvarter? - 2. Føler du at du får god service? 3. Hva syns du om at Akademika i Oslo prøver å utkonkurrere de andre fagbokhandlerne ved universitetene, og opererer med to forskjellige prissystemer?

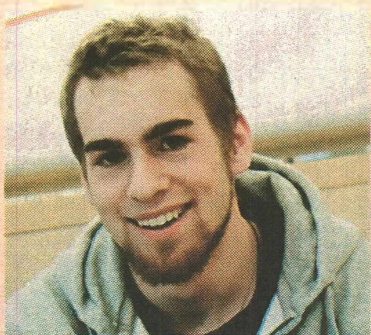

Michael Chr. (22)
Historie

1. Vil ikke si at jeg har et stort forhold til bokhandelen, men jeg kjøper nå bøkene mine der.

2. Ja, og veilederne som er der er veldig ålreite.

3. Jeg syns jo det er litt dårlig gjort overfor studentene i Oslo. Dessuten kan det jo gjøre at det blir stivere priser ved bokhandelen her, men jeg har ikke merket noe særlig til det egentlig.

Magnus Birkeland (19)
Psykologi

1. Forhold? Jeg vet ikke jeg, det eneste jeg gjør der er jo egentlig å kjøpe bøker.

2. Ja, joda, servicen er god den. Men det er dyrt med skolebøker da.

3. Det er ikke så ålreit for studentene i Oslo, det blir jo nesten en moralsk gråsoner kanskje, jeg vet ikke jeg, er det lov? Men jeg har ikke hørt om det engang jeg.

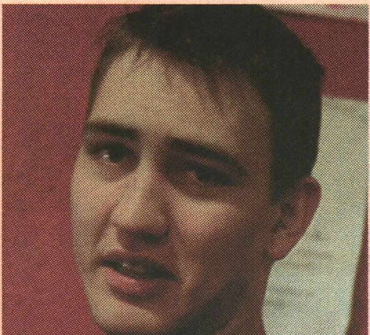

Marie Kipperberg (19)
Sosialantropologi

1. Jeg har kjøpt alle bøkene mine der, men ikke noe utenom det da.

2. Ja! Og de veilederne som er der er også veldig hjelpsomme.

3. Det er jo skikkelig urettferdig! Det er jo ganske dårlig gjort at studentene i Oslo må betale ekstra for at vi skal få billigere bøker da. Men jeg har ikke hørt noe om det jeg, visste ikke at vi kunne kjøpe billigere bøker derfra.

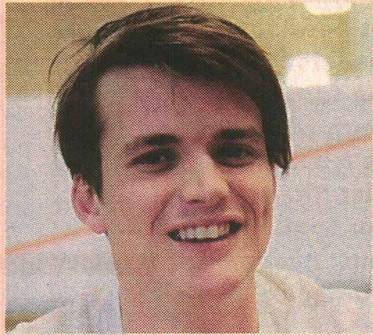

Stian Jenssen (20)
Lingvistikk

1. Nja. Det er jo bokhandelen, jeg vet ikke jeg. Har jo kjøpt alle bøkene mine der, da.

2. Ja, jo. Får det.

3. Jeg skal være litt kynisk nordlending og si at det som funker for meg og mine, er greit. Neida. Det er sikkert greit for de internasjonale studentene som bor her oppe med billigere bøker og sånt, og jeg kan ikke si jeg har noe imot lavere priser, men det er jo ikke så bra for studentene i Oslo da.

David Selbåg (23)
Geologi

1. Har ikke noe spesielt forhold til den egentlig. Det er en bokhandel, så jeg handler jo bøker der.

2. Ja, gjør det.

3. Det er jo greit med billigere bøker da, men det er kanskje ikke så kult for studentene i Oslo som må betale dyrt for det. Nei, jeg har ikke noe spesiell mening om det, egentlig.

TEKST: SILJE OLIN
FOTO: SIGMUND CARLSEN

umbøker

for all del bare handle hos Akademika AS. Lavere overskudd over tid kan imidlertid også føre til dårligere kvalitet på tilbudet til Akademisk Kvarter og i verste fall at bokhandelen ved UiT må legges ned.

En prinsippsak

Hvordan vil SiTø forfølge denne saken videre?

- Jeg kommer til å ta den opp i plenum når styreledere og direktører i studentsamskipnadene i Norge møtes i Oslo om to uker. Dette reiser en viktig prinsippsak omkring virkeområde for studentsamskipnadene og deres datterselskaper. Vi vil spørre om studentsamskipnadene mener dette er i tråd med de oppgavene studentpolitikere og den nasjonale politikken har satt oss til å utføre. Er det meningen at studentsamskipnader skal konkurrere mot hverandre? spør Eilertsen.

Utbredt problem

- Vi har aldri bedrevet en slik praksis, det er vanligvis slik at besøk på andre samskipnaders campus skal avtales på forhånd. Det er ikke et tegn på god samarbeidsvilje å bare ta seg til rette slik, sier Rita H. Lystad, direktør for Samskipnaden i Østfold om Akademikas markedsstrategier.

Kritikken fra Tromsø møter gehør ved Universitet for Miljø- og biovitenskap og Høgskolen i Østfold. Også ved disse institusjonene oppleves Akademikas strategier som svært mistenkelige.

- Ja, vi har også opplevd Akademikas aggressive markedsføring og deres annonsering om nettkampanjer til studenter, bekrefter Laila Sørli, daglig leder for fagbokhandelen Boksmia ved Studentsamskipnaden i Ås (SiÅs). Hun uttrykker bekym-

ring for trenden man har sett i Ås, Østfold og nå Tromsø.

- Akademika AS selger bøker til innkjøpspris som er lavere enn den innkjøpsprisen vi opererer med. Vår avtale er med veterinærhøgskolen i København, som vi samarbeider med for å oppnå gode innkjøpspriser.

Sørli innrømmer også at desperate metoder er tatt i bruk i SiÅs.

- En stund prøvde vi faktisk å holde samme prisnivå som Akademika AS på nett, men det tapte vi så mye penger på at vi måtte slutte med det.

UNIPA AS er jo en bokhandlerkjede og paraplyorganisasjon som skal ivareta nettopp universitets- og høgskolebokhandlere. Den er jo dessuten heleid av en rekke studentsamskipnader. Får dere ikke bra innkjøpspris via de?

- Nei, etter at de største studentsamskipnadene trakk seg ut av UNIPA AS; Oslo, Tromsø, Bergen, Stavanger og Trondheim, greier ikke de små studentsamskipnadene lenger å oppnå gode kvantumsrabatter på innkjøpspris lenger.

Rita H. Lystad, som er direktør for Studentsamskipnaden i Østfold (SiØ) bekrefter at også de er klar over problematikken som Akademika AS skaper.

- Allerede i fjor sendte SiØ et brev til Kunnskapsdepartementet (KD) der vi ba om en juridisk avklaring omkring lovligheten av markedsføring på andre samskipnaders campus i henhold til "Lov om Studentsamskipnader".

I svarbrevet fra KD skrev Arne Lunde at det ikke er ulovlig for andre samskipnader å drive

markedsføring på andre samskipnaders campus.

- Det får være så sin sak, men vi har aldri bedrevet en slik praksis, det er vanligvis slik at besøk på andre samskipnaders campus skal avtales på forhånd. Det er ikke et tegn på god samarbeidsvilje å bare ta seg til rette slik, slår Lystad fast.

"Styret i Akademika vedtok ny strategi for selskapet i sitt møte 10. desember. Dette er en meget ekspansiv strategi der visjonen er: "Akademika skal være størst og best i Norge innen fagbøker og tilhørende produkter og tjenester." Våre strategiske tiltak er nye studentbokhandlere, multikanal, bedriftsmarked og forlag."
(Akademika AS årsrapport 2009)

DETTE ER SAKEN

- Fagbokforhandleren Akademika AS opererer med et topssystem der de selger bøker billigere over nett enn i egne filialer. Tilbudet annonseres med reklamekampanjer ved flere av landets utdanningsinstitusjoner.
- Markedsføringen har vakt misnøye i samskipnadene ved de respektive lærestedene. Problemet baserer seg på at Akademika går aggressivt til verks for å tilkjempe seg kundegrunnet til landets øvrige fagbokforhandlere. Samskipnadene mener dette igjen vil kunne forringe studentvelferden.
- Under Studentuka ved Universitetet i Tromsø ble problemet presentert for Utropia.

Landets beste på fagbøker

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
 FOTO: VEGAR HERSTRØM,
 VICTORIA BEZBODOROVA

Daglig leder Helene Johnsen og fagansvarlig Kim G. Skytte ved Akademisk Kvarter er ikke i tvil om at butikken deres tilfører Universitetet i Tromsø noe vesentlig.

- I gallupundersøkelser rangeres vi år etter år på topp blant landets fagbokhandlere, forteller Johnsen.

I kjelleren under Universitetsbiblioteket i Tromsø (avdeling for kultur- og samfunnsfag) ligger Akademisk Kvarter (AK), fagbokhandleren ved UiT. Akademisk Kvarter AS er delt inn i tre filialer, fordelt rundt på Tromsøya, men dette er den største av dem. Her kommer studenter, ansatte og tilfeldig forbigående for å kjøpe bøker, tidskrifter, kosedyr, penner, headset, klær, sekker og alt annet en gjennomsnittlig akademiker og standardavvikene måtte finne på å trenge.

- Vi prøver jo hele tiden å være kreative og ta inn det folk vil ha, sier Helene Johnsen, som har fungert som daglig leder i en måned.

Service: Helene Johnsen og Kim G. Skytte på AK tilbyr god service til sine kunder

- Folk kommer gjerne hit for andre formål enn bare å kjøpe pensum. Det kan være fordi de trenger en pause eller at de fø-

ler for å gå rundt og kikke, og vi hører ofte at fra de som kommer innom sier at det alltid er så morsomt å gå rundt og se på alt det rare og interessante vi

har her.

Hvordan vil du si at AK skiller seg ut fra de andre fagbokhandlerne ved norske utdanningsinstitusjo-

ner?

- Det er jo litt vanskelig å svare på, men vi legger veldig vekt på å ha flere funksjoner utover det

Uforstående til kritikken

TEKST: GRY GAARD

Administrerende direktør i Akademika AS, Geir Helge Espedalen, mener Akademika tar i bruk helt legitime strategier og metoder i sin virksomhet.

- Studentene kjøper jo pensumbøker fra ulike norske og internasjonale fagbokhandlere, både i butikk og på nett. Det er opp til studentene hvor de kjøper bøkene, sier Espedalen.

Men kritikken handler jo mer om det moralske dilemmaet som dreier seg om konkurrerende samskipnader og hvor vidt hver enkelt samskipnad burde spise opp kundegrunnlaget til de andre. Driver dere aggressiv markedsføring og priskrig på pensumlitteratur rettet mot studenter i hele Norge?

- Vi er til enhver tid opptatt av å

holde oss innenfor de gjeldende rammer for regler og lovverk knyttet til markedsføring.

Espedalen argumenterer for at Akademika kun gjør det som er å forvente av en fagbokhandler i et konkurrerende marked.

- Konkurransesituasjonen i fagbokmarkedet er meget krevende og marginene blir stadig knappere. Akademika har derfor satsset på å bygge systemene som, vi mener er nødvendige for å møte strukturendringer og investeringsbehov i årene fremover. For å forsvare at vi skal drive samskipnadsbokhandel må vi kunne tilby utvalg, teknologi og betingelser som minst er på høyde med det studentene kan få hos andre.

Om toprissystemet deres skulle slå ut optimalt, vil jo dette risikere at dere utkonkurrerer fagbokhandlerne ved andre læresteder, noe som igjen

vil gå på bekostning av servicen som studentene ved de respektive lærestedene er tjent med. Er dette ønskelig?

- Verken Akademika eller andre studentsamskipnadseide bokhandlere er i en monopolsituasjon ved våre respektive campus. Vi ser ikke at Akademikas fremstøt skal svekke samarbeidet mellom læringsinstitusjonene og studentsamskipnadene. Tvert i mot tror jeg at ulike former for samarbeid på tvers blir viktigere og viktigere for å sikre at samskipnadsbokhandelen fortsatt kan være fagbokleverandør til studentene.

Så dere hevder fortsatt å være en bokhandel i studentenes tjeneste?

- Ja, vi er stolte av å være en studentsamskipnadseid bokhandel. Studentstyringen og nærheten til studiestedene tror jeg er ganske unikt for samskipnadsbokhandlerne, og det skal vi dyrke videre til beste for studentene.

Advarer mot konkurranse

Studentparlamentsleder ved UiT, Tine Bergli, er enig i Eilertsens uttalelser og mener saken om Akademika er uheldig for fagbokmiljøet. Hun vil på vegne av studentene i Tromsø gjøre oppmerksom på de mulige konsekvensene den kan føre med seg.

- Vi i Studentrådet mener det er uheldig at samskipnadene konkurrerer mot hverandre. Konkurranse kan ofte være vel og bra, men i dette tilfellet mener vi det vil gagne alle parter om samskipnadene her til lands kan samarbeide, og slik skape bedre tilbud for alle studenter. Dersom Akademika AS tar over markedet i Tromsø, må alle studenter være klar over at deres overskudd ikke vil gå til Tromsøstudentene, men til studenter i Oslo. Vi mener også det er viktig at studentene her i Tromsø er klar over at studentene eier SiTØ og at overskuddene derfra går tilbake til mer velferd for oss. Ja, vi har monopol på vår fagbokhandel, men studenter kan fortsatt benytte andre nettbokhandler til å gjøre sine kjøp så det er fortsatt en viss konkurranse - bare ikke direkte gjennom butikk på campus.

å være en ren bokhandel. Ofte får vi henvendelser fra ulike mennesker som spør om helt andre ting enn bøker. Noen lurker kanskje på hvor de kan finne et bestemt undervisningsrom, mens andre bare har generelle spørsmål om byen eller universitetet. At vi oppretter gode forhold til våre besøkende på campus kan være litt av forklaringen. Utvalget og kompetansen er nok også viktig. Og vår rolle som trivselsgenerator på campus er nok ubestridt.

I gallupundersøkelser rangeres vi år etter år på topp blant landets fagbokhandlere, så det er klart at vi skiller oss ut på noe.

Fagansvarlig Kim G. Skytte har flere teorier på butikkens suksess.

- Vi utvikler også nye konsepter som kan være av studentenes interesse. For eksempel har vi jevnlig boklanseringer som er åpne for alle interesserte, ulike faglitterære kampanjer, og vi planlegger også å arrangere en eksamensdag hvor studenter kan komme og få tips om hvordan man kan bekjempe eksamensangst og så videre. Og så har vi alle de populære salgene våre da.

- Vi ønsker å være et gravitasjonspunkt på campus, understreker Johnsen.

AK har en årlig omsetning på mellom 26 og 27 millioner kroner og et overskudd på 3 til 4 prosent. Overskuddet skal gå tilbake til Samskipnaden og derfra tilbake til studentvelferd.

- Ja, vi er heleid av Samskipnaden og dermed selv en klar del av studentvelferden her. I tillegg til å tilby studenter og ansatte alt hva hjertet begjærer av

litteratur og relaterte produkter, kan jeg også nevne at vi selger billetter til ulike arrangement som studentene er involvert i. Også ordner vi med innbetaling av nøkkeldepositum og er UiTs kompendieutsalg, sier Skytte.

Hva ville vi miste om AKs fysiske filialer forsvant?

- Først og fremst servicen overfor studentene og fagmiljøet, mener både Skytte og Johnsen.

- Vi har fire ansatte som har ansvaret for hver sine fagområder, noe studentene og foreleserne merker godt. På begynnelsen av hvert semester blir for eksempel førsteårsstudentene vist rundt på området, og på denne turen er de innom oss og møter den ansvarlige for deres fag personlig, forteller Johnsen og følger opp

- Bare ta noe så enkelt som pensum. Det at vi faktisk vet hvilke bøker den enkelte student trenger til enhver tid, bare de selv har styr på hvilket emne de skal ta, sparer dem for masse tid og arbeid.

- Vi har også svært gode innkjøpsavtaler med forlag og distributører over hele verden, legger Skytte til.

- Hvis vi bestiller en bok fra USA på torsdag, har vi den normalt inne på mandag. For øvrig utenlandsk litteratur kan det ta opptil maks tolv til fjorten dager. Så vårt bestillingssystem og utvalg ville vært svært vanskelig for den enkelte å erstatte på egen hånd.

Vi trenger med andre ord Akademisk Kvarter?

- Ja!

Handelshøyskolen i Tromsø møter næringslivet

STUDENTER: 13. oktober arrangeres den første HHT-dagen. Det er studenter ved Handelshøyskolen i Tromsø som står bak initiativet, som er ment å fungere som en arena der studenter og næringslivet kan møtes.

- Etter fusjonen mellom Universitetet i Tromsø og Høgskolen i

Tromsø ble Handelshøgskolen dannet som en del av Universitetet i Tromsø. Dette har ført til mange flere studenter innenfor økonomi, markedsføring og ledelse, og nye studier/fagområder. Dette er noe vi skal formidle til næringslivet i Tromsø, og som vi mener næringslivet har stor nytte av, skriver initiativtakerne.

Videre skal arrangementet hjelpe studentene med å se relevante utfall av deres utdanning, og gi studentene mulighet til å lære å kjenne yrkeslivet.

Program for dagen er å finne på www.hhtdagen.no

Hva er kjønn – og hvorfor?

TEKST: INGILD LUDVIKSEN

Det ble både latter og tidvis høy temperatur på utestedet G da Kvinnforsk inviterte til innlegg og diskusjon under vignetten **Er det så naturlig? Perspektiver på kjønn, kultur og biologi under Forskningsdagene.**

Innledere var kjønnsforsker Jørgen Lorentzen, kjent fra blant annet programmet Hjernevask, biolog Hanno Sandvik fra NTNU, og sosiolog Siri Gerrard, ansatt ved Kvinnforsk (UiT).

Lorentzen, som åpnet seansen, snakket vitenskapelig og underholdende om hvordan bevisstheten om kjønnene har endret seg gjennom historien. Han gikk tilbake til 1700-tallet og viste gjennom eksempler fra medisinske lærebøker hvordan "oppdagelsen" av de to konstituerte kjønn hadde artet seg.

Et av Lorentzens poenger var å vise hvordan vitenskapelige oppdagelser kan være bestemmende for vår forståelse av samfunnet og hvordan vi snakker om det. Dette kan i og for seg være selvsagt for mange, men kanskje likevel noe de fleste av oss tar for lite innover seg, både i rollen som fagpersoner, mottakere av informasjon og som samfunnsdebattanter.

"Kjønnsskifte"

Lorentzen brukte også en del tid på å vise at "kjønn" ikke er et endimensjonalt begrep, men noe som kan oppleves på ulike måter og endrer seg med tid og sted.

Han fortalte at det så vidt han vet, bare finnes ett samfunn der kjønn bare er noe som finnes i navnet. Der er det det å få barn som styrer hvilket kjønn man har. Det betyr at en kvinne som ikke får barn etter hvert går over til å være en "mann", og kan gifte seg og få barn med en annen kvinne.

Hvem er redd for biologien?

Sandvik var også opptatt av hvilke bidrag vitenskapen gir til diskusjonen om hvordan samfunnet bør styres. Men hans innfallsvinkel var nesten den motsatte, idet han ønsket å vise at biologien ikke er politisk i seg selv. Sandvik stilte spørsmålet om hvorfor kjønnsforskere og feminister ofte føler motstand mot biologi, og samtidig som han besvarte det, argumenterte han også for at det ikke nødvendigvis er tilfellet.

Sandvik representerer en vitenskapsgren som ifølge han selv har blitt misbrukt av samtlige politiske avskygninger. Men han understreket at biologien bare

kan si noe om hvordan noe er, ikke hvordan det burde være.

"Naturlig og naturlig, fru Blom"

Begrepet "naturlig" brukes ofte i debatter for å underbygge påstander om hva som er riktig og ikke riktig, men det finnes ikke noen logisk sammenheng mellom de to. Hva som er naturlig og unaturlig har ingen betydning for hvilket samfunn vi ønsker oss – men en forståelse av hva som er "naturlig" kan fortelle oss noe om hvordan vi best kommer dit.

Også Gerrard problematiserte forståelsen av hva som er "naturlig". Hun har drevet forskning på kjønnsdelingen i fiskersamfunn, og forklarte at ved at betydningen av kjønn ikke diskuteres, oppstår det en forståelse av at det ene kjønn gjør, er det "naturlig" for dem å gjøre.

Saklig debatt

Debatten i etterkant av innleggene var preget av at det var to fagmiljø som kom sammen. Det ble en opphetet diskusjon mellom innlederne om vitenskapelig metode. Men de ble i hvert fall enige om at det ikke finnes noen iboende motsetning mellom samfunnsforskning og naturvitenskap, og at begge fagmiljøer kan ha noe å lære av hverandre.

når livet blir for stort eller for lite..

DEN NORSKE KIRKE

STUDENT prestene

I TROMSØ

tor.stranda@uit.no 91342023

kari.nedgard@uit.no 97003476

<http://uit.no/studtjenester/957>

Cuts to Norwegian courses

Five in Bodega

TEKST: RYAN JOHNSON
FOTO: TRYM LINDELL

1. Are you currently taking, or have you taken Norwegian courses?
2. What do you think about this whole situation, that there will be less Norwegian courses for all kinds of students, and that Erasmus students and employees will be prioritised?

Benjamin Zwicky
Erasmus student,
Scandinavian
Studies

1. Yes.
2. In general, Norwegian courses should be given priority; it's worth investing in them and important for anyone who is spending more than one or two semesters here.

Andy Raspotnik
Masters student,
Law of the Sea

1. Yes.
2. I think this is really bad, because I'll stay here for another year, and would really like to continue with courses.

Claudia Wittwer
Erasmus student,
Biology

1. Yes
2. I'm an Erasmus student, so I don't really mind.

Stuart Robinson
Employee

1. Not currently, but I took them in '97.
2. It's terrible, uncaused, unfair, ill-conceived, repugnant and blinkered.

Siam Akkouche
Erasmus student,
Law

1. Yes.
2. I'm cool with this, I have the privilege to be an Erasmus student; but maybe it is unfair to others.

Class: International students attending a Norwegian course

TEXT: RYAN JOHNSON
PHOTOS: TRYM LINDELL

Norwegian courses have previously been open to all international students and employees of the university. This will soon change, as potential Norwegian-language students will be met with less funding and 25% less courses beginning in 2011. To account for this, Erasmus students and employees will be given top priority for placement in the courses.

University administration is currently working on a decision that will affect the availability of Norwegian language courses to all international students. Currently, Erasmus students and other exchange students, QUOTA students, masters students, free movers and PhD students are able to take courses and are prioritised on a first-come first-serve basis. These courses are available in three levels, but only the final, third level offers students ECTS credits for the course.

There is great demand for these courses, and the past two years have begun with many students on waiting lists, but each time,

all students who signed up were placed within a matter of weeks as new places became available. Both the past two semesters have also seen the same number of students begin with the courses— 240, roughly— despite the fact that there were going to be two fewer groups of courses available at the beginning of this semester. Through discussions between student representatives and the university directors, funding for an extra group of students was secured.

Fewer spaces for students, new priorities

Through several meetings, the faculty of the department became aware that 2011 could see cuts to the amounts of courses offered: in spring, 2011 there will only be 9 groups (down from 12) of 20 students each, meaning that there will only be places for about 180 students. Less students also means that the department will have to reprioritise who is accepted to the courses. Beginning in spring 2011, Erasmus students and University employees would be prioritised above all other applicants.

– The reason for why employees are prioritised is mainly to do

with the fact that UiT is more or less obliged to give instruction in Norwegian to international employees in teaching positions. One hopes that they will be able to eventually teach in Norwegian, and also that they could participate in more administrative work at UiT, read official documents, take on other duties, and participate in meetings and so on, says Anne Brautaset, associate professor in Norwegian.

New criteria

Erasmus students, although generally here for a shorter amount of time, come to study by agreement with other institutions and thus, the university has a duty to also provide them with language courses in Norwegian.

– The criteria for this prioritisation is whether you're here as part of a formal agreement, such as the QUOTA program, and Erasmus; or whether you're a free mover or self-financing student. We have to first take those students for which we have an agreement with their home institution abroad. This year we ended up admitting all of those who applied, and we hope we can do so next year as well... But, we have to give some additional

funding to the department in order to solve that problem, says Jørgen Fosslund, director of the faculty of Humanities, Social Sciences and Education..

More credits, more demand

Finding funding is tricky with the current credit situation, because only the third and combined 'fourth' levels of the Norwegian courses provide an exam and ECTS credits. This is going to change in the coming semester however, so that all levels will give exams and credits, and thus result in more revenue for the department. One of the results of this change, and less spaces for students is that there may well be difficulties in placing all students who apply, since 25% of the courses will be cut.

According to Fosslund, there is also an increasing demand from town:

– We have also been contacted by representatives of the business community in Tromsø, and there's an increasing demand for language courses in terms of the number of companies interested. The courses offered by the city are not sufficient to meet the demand, so we have many

es in 2011

Norwegian course: Odd Egil Johnsen will be teaching less international students from 2011

groups pushing us to increase the capacity. Hopefully we can get an arrangement with the university director to be able to offer courses so that all interested groups can attend, he says.

Although some temporary difficulties may be presented by the new prioritisation scheme, Fossland does expect the situation to improve in the long run.

– What we hopefully can get is some sort of permanent system that will make it possible for the department to admit all students and staff who apply.

According to Fossland, there is also an increasing demand from town:

– We have also been contacted by representatives of the business community in Tromsø, and there's an increasing demand for language courses in terms of the num-

ber of companies interested. The courses offered by the city are not sufficient to meet the demand, so we have many groups pushing us to increase the capacity. Hopefully we can get an arrangement with the university director to be able to offer courses so that all interested groups can attend, he says.

Although some temporary difficulties may be presented by the new prioritisation scheme, Fossland does expect the situation to improve in the long run.

– What we hopefully can get is some sort of permanent system that will make it possible for the department to admit all students and staff who apply.

Economy and Internationalisation

It could also be economic fears which guide the decision to change the credit-giving status of the

courses.

Do you think it's possible that giving credits to all levels of courses could improve things in the long run?

– I don't know how the future seems as far as this is concerned, but provided that the economy doesn't improve, I am afraid that all which does not "pay for itself" could be cut with a heavy hand, says Brautaset by email.

Another consideration the university should make, says Brautaset, is internationalization:

– What one can hope for is that the university leadership sees that it is unreasonable that international students will not be offered Norwegian language courses, particularly when UiT is going so strongly towards internationalisation,

Høyre ønsker studieavgift fra internasjonale studenter

SKOLEPENGER: Høyre vil innføre studieavgift fra internasjonale studenter. Partiet uttrykker bekymring over den voksende studentmassen og pressede budsjetter innad i norsk utdanningssektor.

– Problemene dukker opp når land etter land rundt oss innfører studieavgift, noe som igjen kan føre til at flere søker seg til Norge for å få gratis utdanning. Dette

kan svekke utdanningskvaliteten i Norge, og det er derfor vi må ta en debatt og bestemme oss for hva vi vil. Vi må tørre å diskutere en studieavgift for internasjonale studenter som ett av flere alternativer, sier Svein Harberg til Universitas. Harberg er representant for Høyre i Kirke-, forsknings- og utdanningsdepartementet.

Per Anders Langerød fra Blindern AUF stiller seg kritisk til

forslaget, og mener at dette er et brudd med gratisprinsippet, noe som videre kan ende med skolepenger for alle.

– Jeg frykter at en slik ordning kan være et første skritt, fordi man da skaffer seg et godt argument for å innføre avgifter for samtlige. Skolepenger er negativt enten det gjelder norske eller internasjonale studenter, sier Langerød.

Ukas masterstudent

I Ukas masterstudent undersøker Utopia hva slags mastergrader som produseres her på tunet.

Tekst og foto:
Karen Elise Sundelin

Hvordan ser masterløpet ut for jusstudenter?

– Det er et studium på fem år. Etter fullført tredje avdeling kan man velge om man vil gå videre på fjerde avdeling eller femte, slik at man kan bytte litt på rekkefølgen hvis man ønsker det. Man kan velge om man vil skrive stor masteroppgave (60 sp) eller liten (30 sp). Dersom man vil skrive liten, må man i tillegg ha minst to spesialfag (à 15 sp) for å få fullført.

Hvilke løsninger har du valgt?

– Jeg skal skrive liten master, så jeg har valgt å ta spesialfag i arbeidsrett nå i høstsemesteret, og forhåpentlig klarer jeg å relatere det til noe masteroppgavevennlig til våren. Jeg har ennå ingen anelse om hva jeg vil skrive om, så det tar jeg litt senere.

Hvis du ser tilbake på studietiden, er det noe du angrer på?

– Jeg har aldri tvilt på at det er dette jeg skal drive med, men den høye graden av selvstendighet i studiet var noe som kom brått på.

Hva har vært det beste med studietiden? Hva kommer du til å savne mest?

– Jeg kommer til å savne friheten med å kunne legge opp dagene selv.

Hva er planene etter endt studium?

– Skal få tatt advokatbevillingen så fort som mulig tror jeg. Men ingenting er fastlagt. Saksbehandling i det offentlige er heller ikke en umulighet.

Hva er det beste med å studere i Tromsø?

– Grøt i kantina på NFH hver fredag! Og det at man ikke trenger å bo midt i byen for å ha en overkommelig vei til universitetet.

Hva fyller du fritiden med?

– Jeg prøver å få lest mest mulig bøker som ikke er pensumrelatert. Og for å være litt sånn gammelkjerring, så har jeg begynt å brodere.

Har du engasjert deg i noen student-aktiviteter?

– Det har vel vært heller sporadisk. En bokanmeldelse i Utopia her, ett innledningsforedrag der. Ikke så mye.

Noe du vil si til studenter på lavere nivå?

– Hvis du er i tvil, ta et friår. Det gjør godt å få litt avveksling. Jeg tror man må være skikkelig gira for å gjøre det bra - og da bør man virkelig ønske å være der man er.

Navn: May Foss
Alder: 25
Master: rettsvitenskap

Pride of Poland?

Protected: Gay demonstrators are protected by Polish police

TEXT: TOMEK MOSSAKOWSKI
PHOTO: PRESSE

In July, tens of thousands marched in a European-wide gay pride parade in Poland. While a landmark event, LGBT activists have a long way to go in the conservative country.

In many respects, Poland has always been at the forefront of

change in Eastern Europe. Having been the first nation to break free from communism, one of the first to join the EU and currently enjoying a thriving economy, Poland has become an example of success in recent years.

Social values, however, have struggled to keep up with the rapid development. Staunch Catholicism and a large emp-

hasis on traditional values still characterize a significant part of Polish mentality. As a result, for the past decade the inevitable debate over lesbian, gay, bisexual and transgender rights has become impassioned and at

«The work of human rights organizations and LGBT activists, coupled with a new generation of young Polish, students and increasingly pro-Europe stance, has seen the situation gradually improve»

times violent.

Representing the disconnect between modernity and traditionalism, and an unsure national identity that must now frequently bend to the will of the EU, the debate once again fired

up in July when Warsaw held a pan-European 'Euro Pride' event, attracting tens of thousands of marchers.

Like any other Pride event, the parade was a loud and fun affair: music was played from floats that were colourfully adorned. Unlike Pride events in Scandinavian and Western Europe however, it felt strongly political. Most of those marching

were doing so for their rights and liberties. A no-alcohol ban was embraced by participants, and the atmosphere was purposeful – not playful.

A decade of change

The past decade has seen LGBT activists, many of whom are students, gain voice within the

country, but also outside of it: international attention has been brought to human rights abuses towards LGBT persons, who have made some ground in their fight for equality. Arguably Poland is leading the way for LGBT rights in Central and Eastern Europe, having achieved a great amount in the space of 10 years. At the turn of the millennium, there was virtually no gay or lesbian scene in the country.

It has not been an easy ride, however: in 2004 and 2005, Pride events across the country were banned from taking place. Activists were forced to fight for their basic human rights to freedom of assembly and speech. Only after international condemnation - Poland received an official warning from the EU for its treatment of LGBT persons in 2006 - did Pride events continue with state protection.

Prominent politicians have been less than favourable in their treatment of LGBT activism in Poland. In October 2005, then Prime Minister Kazimierz Marcinkiewicz went on record as saying 'If a person tries to infect others with their homosexuality, then the state must intervene in this violation of freedom'. Other leading figures in the government and the church have also displayed homophobic sentiment on regular occasions. A teacher has been fired for mentioning homosexuality in school curricula in a neutral manner.

«We'll do to you [gays] what Hitler did to the Jews»

ALL POLISH YOUTH, 2005

with a new generation of young Polish, students and increasingly pro-Europe stance, has seen the situation gradually improve - Pride events now occur on an annual basis and many cases of

human rights abuses of LGBT persons are currently being dealt with by the European Court of Justice.

Rain on the parade

Nevertheless, the picture is still relatively bleak. The Euro Pride event in July was smothered by police protection. Protestors managed to stop the parade on several occasions, and eggs were thrown at marchers. After the event, tear gas was let off at one location in the city and many marchers faced verbal abuse or were spat on.

Leading politicians also ignored the event. Apart from adequate protection, the state had little to say on the parade. Counter-protestors did however: many religious groups and right-wing nationalists were present on the day, holding banners and crosses from the side of the parade route. One such group, All Polish Youth, has been quoted as saying "We'll do to you what Hitler did to the Jews" (2005). The result of the parade is not clear: while a huge amount of international support descended upon Warsaw, and politicians and ambassadors from Sweden, Britain and Netherlands among others offered their support, the parade failed to have the massive impact it had hoped for. Those who are unwilling to be sympathetic to the LGBT community will continue to do so, and without a viable left-wing opposition in government, the current leadership will continue to be made up of various shades of conservatism.

Poland's activists need only to continue their fight. In the long run, the situation will improve as it has done in more liberalized countries. That Poland has achieved what took many countries 40 years to do in the space of only one decade, is a sign that once again the country might lead the way for change in Eastern Europe.

Notiser

JURK i Tromsø 14.-15.oktober

REKRUTTERING: Det studentdrevne rettshjelpstiltaket JURK kommer til Tromsø den 14.-15.oktober for å holde infomøter i rekrutteringsøyemed. JURK gir generell veiledning gjennom rettighetsinformasjon for forsamlinger, arbeider rettspolitisk og hjelper klienter i konkrete saker. Tiltaket er spesielt rettet mot kvinner og gir jusstudenter

god innsikt i saksbehandling, å holde foredrag, å arbeide rettspolitisk, samt nyttige erfaringer med organisatorisk arbeid. Møtene vil avholdes torsdag 14.oktober på rom 4.213 klokken 17.00 og fredag 15.oktober på rom 1.329 klokken 15.00. Begge rommene er lokalisert i Teorigfagbygget ved Universitetet i Tromsø.

Evaluering av helsefagene

UTDANNING: Torsdag 30. september startet arbeidet med en ny stortingsmelding om utdanning for velferdstjenestene. Flere departementer er involvert i arbeidet som dekker et vidt område av helse- og sosialfaglige utdanninger. - Vi skal utvikle utdanninger og utfordre tankesett som har vært med oss i mange år. Det er utfordrende, men en jobb det er nødvendig at vi

tar. Nye kompetansebehov krever nytt innhold i utdanningen. Dette arbeidet er et av de viktigste bidragene til å sikre gode velferdstjenester for framtida, sier forsknings- og høyere utdanningsminister Tora Aasland. Meldingen skal strekke seg fra videregående skole og fagskoleutdanning til høyere utdanning og forskning. Etter planen skal den legges fram høsten 2011.

Nye millioner til Nordområdene

NORDOMRÅDESATSNING: Ved åpningen av Framsenteret i Tromsø kom statsminister Jens Stoltenberg med enkelte lekkasjer fra statsbudsjettet. Regjeringen foreslår i sin innstilling en stortilt økning av bevilningene til Nordområdesatsningen for det kommende året.

- Vi foreslår en økning på 168 millioner kroner til satsningen på nordområdene. Totalt vil regjeringen bruke om lag 1,2 milliarder kroner til nordområdetiltak neste år,

uttalte statsministeren.

Fra regjeringshold trekkes et enda tettere samarbeid med Russland frem som et kjernepunkt i satsningen, med såkalt grenseboerbevis for innbyggerne i disse områdene, som inntil nylig har levd ved en av verdens mest lukkede grenser. Grenseboerbevisene skal etter planen skal være på plass før jul.

- Jeg vil gjøre nordområdesatsningen til noe annet enn penger, sa Jens Stoltenberg.

Kunststudenter kastet ut

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: SIGMUND CARLSEN

I forbindelse med forskningsdagene var studenter fra Kunstfaks avdelinger invitert til Nerstranda kjøpesenter for å vise frem hva de driver med. Studentenes kunst ble i overkant utfordrende for senterledelsen, som til slutt kommanderte besøket på dør.

Tirsdag 20 september kunne Nerstranda kjøpesenter skilte med følgende tekst på deres facebookside:

Nerstranda - byens puls: Det er forskningsdager i byen, og i dag blir det kela på Nerstranda = Kunstfakultetet EksponeringsLaboratorium. Du kan oppleve kunst og konserter i alle senterets kriker og kroker hele dagen. Vi lover deg mange overraskelser underveis.

Andreårsstudent ved Musikkonservatoriet, Kari Heimen, synes reklamen til Nerstranda viste seg å bli en smule misvisende.

Ble kastet ut

- Først var det jo greit. Det ble spilt noen konserter som var ganske rolige og greit for folk flest sine ører. Type jazz og brasmsusikk. Også var det en saksofonkvartert som gikk rundt og spilte, forklarer Heimen og forteller videre at Nerstran-

da og konservatoriet hadde en avtale om at musikkstudentene skulle fylle senteret med musikk hele dagen fra 10 til 20 den dagen. Men avtalen gikk imidlertid i oppløsning i tretiden, da hun og hennes to venninner tok til på deres innslag. Alle tre trakterer klassisk slagverk.

- Ja, vi hadde laget noen stykker for tommer, så vi hadde tre tommer hver som vi spilte på. Inntil da hadde ikke folk brydd seg så veldig mye om hva som skjedde, men vi fikk jo litt mer oppmerksomhet, ler Heimen, som legger til at det kan være vanskelig å gå glipp av tre stykker som spiller på hver sine trommer.

- Men idéen var jo å lage litt liv og rytmer, så vi tulla en del og hoppet rundt mens vi flirte. Etter at vi hadde spilt et stykke på to minutt og var fem minutter uti det andre, kom det brasende inn ei dame som ropte og hoia at «Nå er det nok» mens hun viftet med armene. Jeg ville jo ikke at dette skulle ødelegge opplevelsen til de som faktisk hørte på, og dessuten trodde jeg det var noen som tulla, så jeg fortsatte å spille. Men da kom hun helt opp i ansiktene til oss krevde at vi stanset. Jeg trodde da at noen var syke, eller at vi faktisk bråket mer enn noen kunne tåle, så da la vi ned "våpnene". Senere fikk vi vite at det var den daglige lederen på senteret.

Kastet ut: Studenter fra kunstfak ble kastet ut fra Nerstranda av vekterne

Ble det gitt noen begrunnelse for at dere ble stanset og faktisk kastet ut av senteret?

- Ikke der og da. Vi stod jo som noen spørsmålstejn, og hun bare fortsatte å kjefte på han som var med som leder fra konsen. Sa at vi skremte vekk kundene til og med. Vi ble med det bare vist bort fra senteret, og alle de andre som skulle gjøre noe fra Kunstfak måtte avlyse.

Respektløst av ledelsen

Heimen undrer seg over hvordan noen kan gå inn og stanse en konsert midt i et stykke.

- Det er jo litt respektløst, legger hun til og påpeker at dette var en dag som studentene hadde forberedt seg på med mye øving, men men. Leve kjøpekraften og kunsten er død, avslutter Heimen.

Flere utkastelser

Eirik Falsos, som går første året ved Kunstakademiet, opplevde også å bli kastet ut fra senteret på grunnlag av sin kunst.

- Ja, vi var der som del av den samme avtalen som den mellom konsen og Nerstranda og gleda oss til å gjennomføre prosjektene våre., forteller Falsos og beskriver prosjektet han stilte opp med.

- Mitt prosjekt gikk ut på å demonstrere mot den ytterste logikk i konsumentkulturen, en kultur som har tatt over den identitetsbærende rollen som religion og sosiale bevegelser har hatt. Shoppingtur ved en reise til London kan jo omtrent bli sett på som en pilgrimsreise. Konsumentkulturen blir bærer av identitet og eksistens. Og dette ville jeg kritisere med en performance ved å gå barbeint i solbriller med et skilt hvor det stod Konsumer eller dø!

Hvordan gikk det, og hva ville du oppnå?

- Vel, jeg hadde bare tenkt å ta meg en runde på kjøpesenteret får å fullføre, men ble stoppet kjapt av en securitassvakt. Jeg hadde for så vidt forventet en slik reaksjon, men vi var jo på den andre siden invitert av senteret.

Hendelsen til tross. Falsos syntes idéen om å ha kunstprosjekter i et kjøpesenter er en glitrende idé.

Offentlig vs privat

- Et kjøpesenter er jo offentlig, men samtidig så privat og lukket at det ikke er noe rom for å ytre personlige meninger. Jeg ville utfordre de grensene mellom privat og offentlig, men hadde håpet på en mer liberal vert, forteller Alsos.

Hvor raskt ble du stanset?

- Jeg ble stanset ganske raskt. Jeg kom meg opp i 3.etg. men så kom securitas, konsumentkulturens voktere og viste meg ut mens vi hadde en liten diskusjon.

Utenfor senteret ble Falsos stående litt utenfor for å avslutte performansen.

Fikk bli

En student fra Kunstakademiet som derimot fikk bli var Ida Rasmussen, som går 3.året. Hun arrangerte piknikk som eget bidrag til dagen.

- Ja, jeg hadde piknikk på gulvet på Nerstranda., sier Ida som i likhet med Falsos er nysgjerrig på grensene mellom det private offentlige rom.

- Et kjøpesenter ga oss jo en mulighet til

å gjøre noe vi ikke kan gjøre vanligvis, nemlig utforske disse grensene ved å gjøre noe ikke-kommersielt på et kommersielt sted. Dessuten ville jeg også gjøre noe interaktivt og sosialt med de som var på kjøpesenteret, fortsetter Ida.

Hun ville ikke minst at folk på senteret kunne delta, så derfor dukket ideen om piknikk opp. Selv forklarer Ida at hun egentlig forbinder kjøpesenteret med litt skrekkefølelse, mens dette ga henne en fin anledning til å oppleve det positivt.

- Også ville jeg selvsagt se reaksjonen, ville folk ta imot tilbudet?

Og hva fant du ut?

- Mange spurte meg om hva det var og lurte på hvorfor jeg gjorde det – ga bort gratis mat, altså. Men fleste gikk forbi. Folk er ikke vant til å få noe gratis på et kommersielt sted. Det er jo stort sett en agenda bak.

Helhetlig er Ida fornøyd med sitt eget prosjekt, men er skuffet over at de andre ble avbrutt.

- Ja, det var respektløst å bryte av de studentene. De hadde satt opp et bra program og brukt mye tid på sitt prosjekt. Synd, avslutter Ida.

Fullførte: Eirik Falsos fullførte sin performance utenfor butikkssenteret

Ansvarlig redaktør - 100% stilling

Stilling ledig fra 1. januar 2011

Utopia søker ny ansvarlig redaktør for året 2011. Som ansvarlig redaktør må du ha stor ordenssans og god innsikt i økonomi. Evne til å tenke strukturert og strategisk er også viktig. Ansvarlig redaktør må også være samfunnsorientert, ha nese for gode saker innen nyhet, kultur og akademia. God kjennskap til det norske utdanningssystemet og Universitetet i Tromsø er en forutsetning. En del skrivearbeid må påregnes.

Stillingen lønnes med 110 000,- i året

Kvinner tør sikkert ikke å søke ...

Søknad med CV og attester leveres til redaktor@utopia.no eller Utopia - studentavisen i Tromsø v/Frithjof Eide Fjeldstad, Universitetet i Tromsø/Hovedgården, 9037 Tromsø.

For spørsmål om stillingen, ring 48098388

Prestene i lysthuset

TEKST: FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
FOTO: TOMEK MOSSAKOWSKI

Hvis du skal oppsøke én prest før du dør, ville en av de to studentprestene som for tiden holder til ved Universitetet i Tromsø, være et stalltips fra undertegnede. Tor Stranda og Kari Nedgård har invitert meg på kaffe, kjeks og den gode samtalen.

- Studentprestens kontor, skumle greier, tenker jeg.

Nervøsiteten spretter litt i magen i det jeg geleides inn i samtalerommet lokalisert i Øvre lysthus. Men roen senker seg når jeg ser at kleskoden verken innebærer kappe eller krage. Til og med kjeksen er normal og uforpliktende.

Kaffe? spør Tor.

- Ja, takk, sier jeg. Vi er visst i gang.

Tor Stranda har vært studentprest ved UiT siden høsten 1996, men har også hatt annet virke tidligere.

- Etter at jeg hadde gjort meg ferdig med teologiutdanninga ved Menighetsfakultetet tok jeg jobb som menighetsprest i domkirka i Tromsø, men da studentpreststillingen ble utlyst i 1996, kjente jeg at jeg var klar for å gjøre noe nytt.

Tor har ikke angret på valget og ser tilbake på snaue femten år med forskjelligartede samtaler.

Lav terskel

Hva er det man snakker med en studentprest om?

- Nei, det kan være hva som helst. Jeg opplever at de som kommer hit har svært forskjellige grunner for å ville ta en prat. Å snakke med meg eller Kari kan fungere fint som et alternativ eller supplement til psykolog, lege og andre steder hvor det kliniske står sentralt. Her handler det mest om å luften og sette navn på de problemene man måtte ha.

Kari nikker samtykkende og skyter inn

- Det er nok mange som føler at de på en måte må ha et veldig stort problem om de skal våge å ta det opp med en prest, men vi vil at alle skal føle at de kan komme hit. Her er det individuelle og det mellommenneskelige

som er i fokus, ikke størrelsen på problemet. Og det er ikke noe krav om å være religiøs.

Kari har bakgrunn som psykomotorisk fysioterapeut, men valgte senere å bli prest, et valg som gradvis vokste frem helt naturlig.

- Ja, jeg har tatt det som med et engelsk begrep kalles a second career. Jeg følte at det å møte mennesker med sin tro og bakgrunn og bli kjent med dem ble veldig viktig for meg, og ikke minst å utforske åndeligheten i alt som finnes syntes jeg var svært spennende. Den intellektuelle øvelsen det innebærer var det bare teologien som åpnet tilstrekkelig for, så da bega jeg meg ut på teologiutdannelsen.

Midlertidige faser

Ved siden av å avløse for Tor to dager i uken jobber Kari som fengselsprest.

Ser du noen fellestrekk eller forskjeller mellom det å jobbe som fengselsprest og studentprest?

- Vel, folk sliter jo med ulike ting som hører mennesket til. Men en forskjell er jo at i fengselet handler det om mennesker som ikke ønsker å være der selv, mens ved universitetet har man selv valgt å være. Får vi håpe, legger hun spøkefullt til.

- Vi som jobber i enten fengsler, ved universiteter eller sykehus er det som kalles institusjonsprester, forklarer Tor.

- Det mest åpenbare fellestrekket er kanskje at vi jobber med mennesker som er i en midlertidig fase i livet. Vi møter dem på et ofte kaotisk og usikkert punkt i livet.

Hvordan legger dere til rette for at studentene skal få best mulig nytte av deres kompetanse?

- I tillegg til en-til-en-samtaler arrangerer vi felles samlinger hvor alle kan komme og diskutere sin tro, men vi er også åpne for mer seremonielle aktiviteter, forteller Tor.

- Også har vi minnestunder ved dødsfall for alle studenter og ansatte. Dette er vi heldigvis pålagt å ha, sier Tor og nevner fjoråret som et eksempel på hvor viktig minnestundene er.

- I fjor var et fryktelig år, hvor flere studenter og ansatte gikk bort. Og da fikk vi virkelig se betydningen av å kunne samles

og snakke om det som hadde skjedd.

Motiverende sjelesorg

Blir man ikke veldig trist og sliten av å høre på og snakke med folk som stadig har det vondt?

- Det er klart det kan være trist og til og med vindt å høre om de ulike problemene den enkelte måtte ha. For eksempel hører vi av og til historier om overgrep, og da kan det være vanskelig. Men alt dette gir så mye igjen, og følelsen av at man gjør et viktig arbeid gir motivasjon nok til å både trives og fortsette, konkluderer Tor.

Hva gjør dere når dere ikke er i tjeneste?

- Jeg liker veldig godt å drive med hage og har veldig mye glede av å holde på med planter, blomster og alt som er grønt, røper Kari.

- Jeg liker på benytte meg av byens kulturtilbud, gå på konserter og treffe venner, som for øvrig driver med helt andre ting enn meg.

Hva slags konserter liker du å gå på da?

- Vel, hm...Nei, jeg skal ikke skryte på meg at jeg er den beste til å gå på konserter, men jeg liker vanlige ting, ler studentpresten.

- Som for eksempel å ta meg en øl.

FAKTA

- Studentpresten ved Universitetet i Tromsø er ansatt av Den norske Kirke - i samarbeid med Universitetet - som en ressurs for studentene i Tromsø.

- Studentpresten arrangerer en rekke ulike aktiviteter som er åpent for alle:
 - Sorggruppe
 - Bønneliturgi
 - Minnestund
 - Samtaler
 - Messer

- Ta kontakt på telefon: 91342023 eller tor.stranda@uit.no

**STUDENT
MEDLEM**

**-Hjelp ved trøbbel på jobben!
-Gratis forsikringer m.m.!
-LO tar samfunnsansvar!**

For henvendelse:

Torill Nustad

NTL-kontoret, Øvre Lysthus, rom 1.06

e-post: ntl@uit.no

Telefon: 776 44864

Besøk gjerne vår Facebook-gruppe "LO Student UiTø"

KRONIKK

TEKST: ODD GAARE
ILLUSTRASJON: ODD GAARE

Virkeligheten skapt i drømmens bilde

Torsdag 16. september var det premiere for Hålogaland Teaters oppsetning av Et drømspill. Det er skrevet av den ruvende skikkelsen i svensk dramatik, August Strindberg.

Strindberg var en produktiv forfatter, og hans samlede produksjon rommer 55 titler. Han bidro også til samtidens kunst- og moraldebatter med intense provokasjoner av makteliten i avispolemikker og bøker.

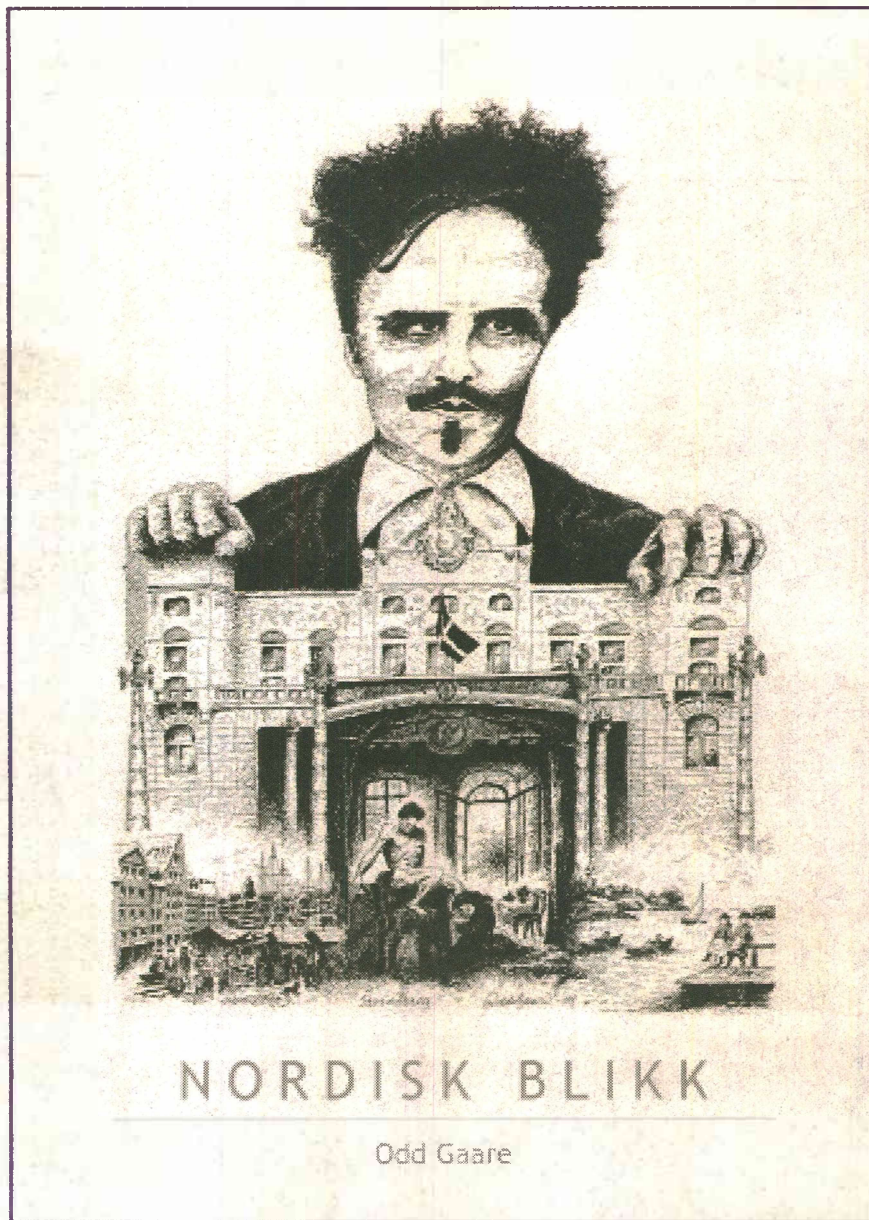
Den første litterære merkestene i Strindbergs liv er Måster Olov, et historisk drama fra reformasjonstiden. Strindberg slet med å få Måster Olov antatt og spilt. Stykket ble skrevet i 1872, men først satt opp i 1881, godt hjulpet av den anerkjennelsen Strindberg oppnådde med nøkkelromanen Röda Rummet i 1879.

I denne romanen tar Strindberg et oppgjør med den reaksjonære vendingen av Sverige etter Oscar IIs tiltredelse. Det moralsk radikale og samfunnskritiske perspektivet bæres av Arvid Falk. Han hopper av en juristkarriere for å leve som skribent og kunstner.

Samfunnssatire ga blasfemiltaltale

Den voksende konflikten mellom bohemen Falk og samfunnet er bærende for handlingen i Röda rummet. Den radikale innstillingen og motsetningen mellom den ene visjonære og alle de andre, går som en rød tråd gjennom forfatterskapet. Vi finner den igjen i Det nye riket, som også er en nøkkelroman hvor borgerlighetens ærbare støtter er lett identifiserbare.

Viljen til å rense ved å refse og avsløre er ikke mindre i novellesamlingene Giftas I & II, hvor det borgerlige fornuftsekskapet og seksualmoralen utleveres. Dette siste var sikkert grunn god nok for borgerska-

pet til å kreve Strindberg tiltalt og straffet. Det var likevel hans karakteristikk av nattverden i novellen "Dygdens lön" i Giftas I som ble utpekt som blasfemisk.

«Ett drømspel er et bilde på menneskelivet og vilkårene for dette under mentalt mørke betingelser»

August Strindberg hadde flyttet til Sveits for å finne fred og frisk luft å puste i. Da han ble tiltalt for blasfemi, nektet han å vende hjem. Mange forfattere, deriblant Bjørnstjerne Bjørnson, skrev overtalelsesbrev til Strindberg. Da han omsider be-

stemte seg for å møte i retten i Sverige, ble han frikjent.

Den kanskje største ulykken i Strindbergs liv var at han både så seg selv som den uovertrufne

dikter, og at han virket samtidig med Henrik Ibsen. Strindberg måtte alltid måle seg opp mot ham, og i novellen "Ett Dockhem" og forordet til Giftas I angriper og latterliggjør han Ibsen for hans liberale kvinnesyn i Et dukkehjem.

Nettopp kvinnesynet til August Strindberg var med på å undergrave inntrykket av hans ellers så radikale forfatterholdning. I

synet på kvinnen var Strindberg i selvskap med de mest usiviliserte og reaksjonære i samtiden. Dette viser seg ikke minst i hans ubarmhjertige og usympatiske utleveringer av hustruen Siri von Essen.

Livet i drømmens bilde

I Norge er det dramatiker Strindberg som er mest kjent, med naturalistiske og teaterfornyende sørgespill som Faren og Frøken Julie. Dessuten de symbolistiske og nærmest surrealistiske drømme- og kammerspillene etter århundreskiftet, som Ett drømspel fra 1902 hører til.

Tittelen til tross – Ett drømspel er ingen drømmefremstilling, men en fremstilling av livet som en drøm. I prologen til stykket gir han leseren en nøk-

kel: En bevissthet står over alle, det er drømmerens. Det finnes ingen hemmeligheter, ingen inkonsekvens, ingen skrupler, ingen lov. Drømmeren dømmer ikke, frikjenner ikke, han bare relaterer.

Ett drømspel er et bilde på menneskelivet og vilkårene for dette under mentalt mørke betingelser. Stykket er et drama om lidelse, og gjennomgangsmelodien er at det er synd på menneskene. Denne innsikten formidles av den indiske guden Indras datter, som har steget ned til jorden for å se hvordan menneskene har det.

Strindbergs idé bak stykket er at drømmens usammenhengende og ulogiske form passer

utmerket til en sann fremstilling av livet. Alt kan skje, alt er mulig og sannsynlig, skriver han i forordet. Alt flyter, skifter form, oppløses – et tre blir en kleshenger eller en kandelaber – men likevel bindes verden sammen til en slags helhet. Dette skjer gjennom drømmerens bevissthet om livet.

Omstridt til det siste

I sin samtid var Strindberg av de mest omdiskuterte personene i svensk åndsliv. Dette skyldtes dels hans periodiske sinnsforstyrrelser, som den religiøse Infernokrisen i Paris på 1890-tallet, dels hans reaksjonære kvinnesyn, men særlig hans vedvarende radikale kritikk av det kulturbærende borgerskapet.

Med romanen Svarta fanor, som kom ut i 1907, satte Strindberg for siste gang fyr i maktelitens frakkeskjøter. Denne gangen på grunn av den beske satiren over den kapitalistiske samfunnsutviklingen i Sverige. Han holdt liv i denne siste feiden frem til sin død i 1912. Strindbergfeiden resulterte for øvrig i at den radikale arbeiderbevegelsen trykket ham til sitt bryst.

Hålogaland Teaters valg av Strindberg og Ett drømspel er derfor mer enn et valg av skuespill. Det er også et standpunkt til samfunnsutviklingen og de vilkårene som menneskelivet tilbys under denne. Strindberg og hans drømmespill skal man derfor ikke forholde seg likegyldig til. Gudedatterens innsikt om at "det er synd om människorna", synes ikke mindre gyldig i dag enn for hundre år siden.

Odd Gaare er avdelingsleder ved Kongsbakken videregående skole

Kronikken har tidligere stått på trykk i Nordlys

FAGBOKSALGET 2010
STARTER 12. OKTOBER
AKADEMISK KVARTER

Kronikk: Maks 4000 tegn, inkl. mellomrom
Leserinlegg: Maks 3000 tegn, inkl. mellomrom
Replikk: Maks 500 - 1000 tegn, inkl. mellomrom
Legg ved portrettfoto

Åpent brev til rektor Jarle Aarbakke 28.09.2010

LESERINNLEGG

TEKST OG FOTO: ROBERT KARLSEN

Hei rektor Aarbakke. Håper du har hatt en fin dag i dag. Min dag var ikke så fin, i hvert fall ikke slutten av studiedagen.

Dagen min begynte ganske bra. Jeg sov 1 time ekstra og tok meg tid til en god frokost mens jeg leste dagens aviser. Jeg hadde jo ikke noen forelesninger i dag, så hvorfor ikke. Men selvfølgelig dro jeg til skolen etter frokost. Boka i skatterett leses jo ikke av seg selv.

Jeg er en av disse såkalte "miljøsvina". Jeg tar ikke buss til skolen, jeg kjører egen bil. Ja, jeg vet at det mest miljøvennlige er å ta buss, men jeg synes det er godt å ha bilen til å komme meg ut av byen iblant. Så da går eventuelle busspenger til 95 blyfri.

Jeg var framme ved universitetsområdet ca klokken 10.15. Første stopp var parkeringsplassen nærmest tverrforbindelsen: fullt, selvfølgelig. Etter litt presisjonsrygging med falkeblikk ut bakruten og i sidespeilene kjørte jeg ned til parkeringsplassene utenfor teorifagsbygget. Men hallo - klokken var over 10, ikke en plass å oppdrive. Så kom turen til parkeringsplassen ved Kraft. Her må det da være ledig, tenkte jeg. Og ja, det var det. Mange ledige plasser, men jeg skjønnte straks hvorfor. En plaskedam på størrelse med Grottebadet i Harstad dekte en fjerdedel av hele plassen. Mens jeg lette etter en annen plass så jeg Tromsø Parkering i heftig tasting på "parkerings-bot-maskinen" mens de speidet etter andre syndere. Og like bortenfor dem, en stakars kar på kne ved høyre fordekk. Han hadde punktert, trolig på grunn av de store skarpe pukkesteinene som lå der. Ikke akkurat det perfekte underlag for parkering. Men uansett, jeg parkerte nesten helt bakerst, lengst unna Kraft. Det stod sik-

Her så artikkelforfatteren seg nødt til å parkere.

kert ti andre biler der, så jeg tok sjansen. Jeg vurderte å spørre parkeringsvaktene om det var lov å stå der, men slik jeg så det kunne jeg ikke få bot der. Så feil kan man ta. Klokken 16 gikk jeg tilbake til bilen. En gul lapp under vindusviskeren med henvisning til en paragraf lyste "god ettermiddag" til meg.

Ok, jeg skal ta litt selvkritikk. Jeg kunne parkert i plaskedammen, jeg kunne kjørt rundt omkring helt til det ble noe ledig eller jeg kunne kjørt hjem igjen og tatt bussen til skolen. For all del, ikke tro at jeg skal bedere om å betale regningen. Jeg skal betale den ganske snart, og samtidig sende inn en klage på "urimelig ileggelse", som det så pent heter, men for de som har gjort det tidligere, så vet dere at det neppe vil hjelpe.

Parkeringsplassen ved Kraft kan, etter min mening, knapt kalles en parkeringsplass. Store skarpe steiner ligger jevnt fordelt over hele plassen. På en vanlig regndag, som i dag, ligger en fjerdedel av plassen under vann og ingen parkerer der

da. Jeg skal ikke engang snakke om vårløsningen, du har forhåpentligvis sett hvordan det ser ut der da. Hvor mange store og dype hull det er i innkjørselen vet jeg ikke, men selv Petter Solberg hadde nok blitt bilsyk av å kjøre der. Jeg var definitivt ikke alene om å parkere lengst unna Kraft, der alle fikk bot. Et "parkering forbudt"-skilt hadde spart oss studenter minimum 6000 kroner i dag. Jeg parkerte i god tro, og var absolutt ikke alene. Da er det noe feil! Og dette var bare i dag! Tro hvor mange tusenlapper som har forsvunnet på 600-kroners-parkeringen på bilde 2? Den summen hadde sikkert vært nok til å sponse oss HHT-studenter med et datarom. Hvordan Tromsø Parkering kan bøtelegge oss, på lik linje med en vanlig parkeringsplass i sentrum, er for meg totalt uforståelig. Jeg lurar forresten også på hvor "forbudsskilt ved adkomstvei" er? Dette er visst "årsaks-koden" på gul-lappen fra Tromsø Parkering. De skriver i tillegg at jeg mangler parkeringskort. Jeg har et bilde som beviser det motsatte, tro om det hjelper?

Hva kan gjøres? Noe må skje. Jeg skal i hvert fall kjøpe støvler!

Ha en fortsatt fin høst.

Robert Karlsen
Student v/Universitetet i Tromsø
r_karlsen@hotmail.com

Innlegget er noe forkortet, red. anm.

Utopia beklager

I forrige nummer av Utopia ble følgende personer forbigått i krediteringen:

Åsne Ø. Høgetveit

Erling Malm

Tomek Mossakowski

Andreas Mørkved Hellenes fikk navnet sitt feilstavet flere ganger.

Utopia beklager dette.

Utopia beklager videre at Robert Karlsen ikke kan finne seg en anstendig parkeringsplass. (Shame on you, Jarle!)

LESERINNLEGG

TEKST: ÅSNE Ø. HØGETVEIT

Forventningar til undervisninga

I disse dagar har Studentparlamentet ved UiT i lag med fleire andre studentdemokrati hatt ei postkortkampanje som gjekk ut på å gje postkort til førelesarar. På postkortet kunne ein krysse av for om ein til dømes ynskde at førelesaren skal podkaste førelesinga si. Eg håpar mange av dykk har sett kampanjen!

Førre veke var eg på ei konferanse kalla "Læring rett i lomma" som handla nett om podkasting av førelesing, me fekk høyre fleire føredrag av folk som driv med dette no. Men eit av innlegga eg tykkte var særst viktig var studentinnlegget til Kim Kantardjev, student ved Universitetet i Oslo. Han peika på det viktige punktet at det er nok dei færreste studentar som har noko særleg forventning til undervisning på universitet og høgskular. Utan forventningar og kunnskap om kva moglegheiter som finns for undervisning er det vanskeleg å gje tilbakemelding om dette på evalueringar. Dette blir i neste runde forstått som at studentane i det store og heile er nøgde med opplegget (noko som nok ofte er sant), og at ein derfor ikkje treng å gjere noko med undervisninga. Den siste konklusjonen er feil. Ein må heile tida sjå på kva som kan gjerast for å gjera utdanninga betre, og meir relevant. I den samanhengen kan bruk av IKT spila ei viktig rolle.

Det er klart at universitetet må gjera sitt for å mogleggjere dette, det same gjeld kvar einskild førelesar. Men me som studentar har og nokså mykje me skulle sagt. Det ville vera synd dersom argumentet om at studentane ikkje ser ut til å ynskje seg meir kvalitet får stå. Det er ikkje lange turen innom iTunesU, YouTube, eller Open Courseware, så trur eg dei fleste kan finne noko av interesse. Eg vil derfor oppmunde alle om å sjå kva som finns av digitale ressursar og tipse førelesarane sine om dette, og spørje om ikkje dei og kan gjere noko, eller bruke noko av dette.

Åsne Høgetveit er studentrepresentant i universitetsstyret

Ordkalotten i vekst

Litteraturfestival: Aggie Peterson ønsker studenter velkommen til Ordkalotten 2011.

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES
FOTOS: TRYM LINDELL

Fra 6. til 10. oktober er det igjen duket for Ordkalotten. På programmet står blant annet poesislam, Ragnar Hovland, kunstinstallasjoner på Kurant og en bokbuss som bringer litteraturen ut dit folk bor. Prosjektleder Aggie Peterson har forklart Utopia hvorfor årets festival blir spesielt god.

- Først og fremst skyldes det forfatterne. Vi har lyktes med å få flere av dem vi virkelig ønsket oss – og som ikke er så lette å få tak i, slik som Thure Erik Lund. Ellers kommer amerikanske Vendela Vida en sviptur innom Tromsø for å signere bøker, treffe

folk og ferdigstille arbeidet med en norsk filmatisering av boka La nordlyset slette ditt navn. Selv gleder jeg meg spesielt til søstrene Botheim og deres performance-opplesning av Ramstein Pensionat. De leker med romansjangeren ved å bruke blant annet collage-teknikk. Ellers er vel ikke skrivekurs med Tomas Espedal noe som kommer til å skje så ofte i Tromsø, så her bør folk slå til!

FORFATTERMØTER

Peterson forklarer at det vil være mange forskjellige former for arrangementer, men at samtalen mellom forfatter og forfatter

eller forfatter og publikum alltid er det sentrale. Det dreier seg ikke om rockestjerner som sluses inn på scenen og så går backstage, men om åpne møter på steder som Skansen og Kafé Sånn. Det er heller ikke kun bokaktuelle forfattere en får treffe; mange av de inviterte er folk som har arbeidet med temaer som grenser opp mot årets festivaltema, som er karavane. Imidlertid er tilknytningen løs, mange forfattere skal også snakke om helt andre ting. Nevnte Tomas Espedal for eksempel, som har tematisert reisen og skriveprosessen i Gå. Eller kunsten å leve et vilt og poetisk liv, skal også snakke om hvorfor det er vik-

tig å utgi smale og spesielle bøker, bøker man ikke finner i utstillingsvindue hos ARK. Festivalprogrammet er utformet med utgangspunkt i en ønskeliste fra Ordkalottens kunstnerutvalg, bestående av Morten Wintervold, Gerd Bjørhovde og Sigbjørn Skåden, representanter fra både kunstlivet og akademia.

Er det ikke en utfordring for enhver litteraturfestival knyttet til det å finne en balanse mellom høyt og lavt, mellom en begrepsbruk som hører hjemme i litteraturviternes seminarrom og det større publikum i byen?

kumssuksess. Vi ønsker også å presentere publikum for noe nytt, formidle noen av de skattene som finnes i litteraturen. Og da står vi selvsagt foran en markedsføringsutfordring; vi har ingen rockestjerner på programmet.

Karl Ove Knausgård sa nemlig nei til å komme på årets festival, som altså har valgt det overordnede temaet karavane. Aggie Peterson forklarer valget av dette begrepet.

- Det er et tema som faktisk kom opp før jeg ble involvert i prosjektet, som ble foreslått av Ordkalottens kunstneriske utvalg, satt sammen av en forfatter, en poet og en akademiker. Å lese er jo å reise. Men ikke bare en reise fra et sted til et annet, ofte innebærer det jo en reise mellom språk, og ulike oversetterproblematikker. I tillegg kommer jo det man kaller reiselitteratur. Ellers synes jeg på generelt grunnlag det er fint å ha et overordnet tema, og vi ser at det slik også dukker opp assosiasjoner hos andre kunstnere, som får ideer og tar kontakt med oss.

EN FESTIVAL FOR HELE BYEN

Ordkalotten har i år en rekke samarbeidspartnere i byen. Noen av dem gamle, slik som Perspektivet Museum, hvor man kan se utstillingen *The Roma Journeys*, mens andre er nye, som Kurant, hvor kunststudenter har kuratert utstillingen <Read_Me>. Peterson understreker ringvirkningene et flerdagers arrangement som Ordkalotten har for Tromsøs kulturliv, og viktigheten av å få med andre aktører på laget, for å trekke i samme retning. Nytt av året her i Tromsø er da også et mer betydelig bidrag fra det lokale næringslivet. Et eksempel på fruktene av et slikt samarbeid er en avtale med Cominor om dikt kampanjer i bybussene. Aggie Peterson mener det er svært viktig for en festival som Ordkalotten å ha byen med på laget.

- Dessuten skulle det bare mangle at de økonomiske ringvirkningene av festivalen ikke kommer oss til gode på en måte. Her er det forøvrig et stort potensiale som fortsatt kan utnyttes, forteller prosjektlederen, som ser til Kapittel-festivalen i Stavanger for inspirasjon.

Finansieringen av festivalen foregår forøvrig som spleiselag mellom statlige og private bidragsytere. Kulturrådet og Fritt Ord bidrar, og Ordkalotten får en fast støtte fra Tromsø Kommune. Enkelte forlag er også å finne blant sponsorene, uten at dette har fått konsekvenser for hvilke forfattere som kommer, forsikrer Peterson.

- Jeg hadde i utgangspunktet trodd det ville være slik – sånt er for eksempel vanlig

i musikkbransjen, som jeg er vant til. Men det var faktisk ingen pushing fra forlagenes side, og heller ingen hjelp med å skaffe bestemte navn.

PROFESJONALISERINGENS PRIS

Profesjonaliseringen av festivalen kommer imidlertid også til uttrykk gjennom en økning av billettprisene. Alle billetter koster i år 50 kr i døra, mens det tidligere år har vært et utvalg av gratisarrangementer. For prosjektlederen handler profesjonalisering også om en skikkelig behandling av forfatterne.

- Vi er opptatt av å sikre ryddighet i en bransje hvor mange utøvere har lav inntekt. Ulikt situasjonen i musikkbransjen sørger nå en organisasjon som Norsk Forfattersentrum for faste satser for honorarer til forfatterne. Det er NFS som betaler forfatterne i henhold til disse satsene, og deretter fakturerer de oss. Hun forsikrer også om at det finnes muligheter for festivalrabatt.

- Vi har opprettet det vi kaller Ordkalottens venner, hvor medlemmer får eget vennepass som også sikrer rabatter på andre arrangementer. Vennepasset koster 450 kr for folk flest, og 400 kr for studenter!

MARG PÅ ORDKALOTTEN

Tromsøforlaget MargBok presenterer flere debutanter under årets Ordkalotten. Henning Howlid Wærp gir ut sin første skjønnlitterære bok med romanen *E8 Nord*, Lene E. Westerås debuterer med

ORDKALOTTEN

Ordkalotten - Tromsø internasjonale litteraturfestival er en årlig litteraturfestival som finner sted i Tromsø. Den ble for første gang arrangert i 2000. Årets festival settes i gang onsdag 6. oktober og varer til og med søndag 11. oktober, med temaet karavane. Thure Erik Lund, Liv Lundberg og Espen Stueland er bare noen av forfatterne som kommer.

barneboka *Vilja* på handletur. Ellers er også Aase Falch aktuell med ny bok, romanen *Dukkemennene*. I tillegg blir det arrangert høytlesninger fra gjendiktningsserien *MargsMarginale* på Bytorget lørdag klokka 12.

KUTT I SAMISKE INNSLAG

TEKST: ANDREAS MØRKVED HELLENES
FOTOS: TRYM LINDELL

Ordkalotten presenterer seg som en internasjonal litteraturfestival, og har tidligere hatt fokus på blant annet russisk litteratur. Ifølge prosjektleder for Ordkalotten, Aggie Peterson, har årets festivalprogram først og fremst et nordisk fokus. Den samiske litteraturen har

imidlertid stått i en særstilling. I år er den underrepresentert i forhold til hva den har vært tidligere år.

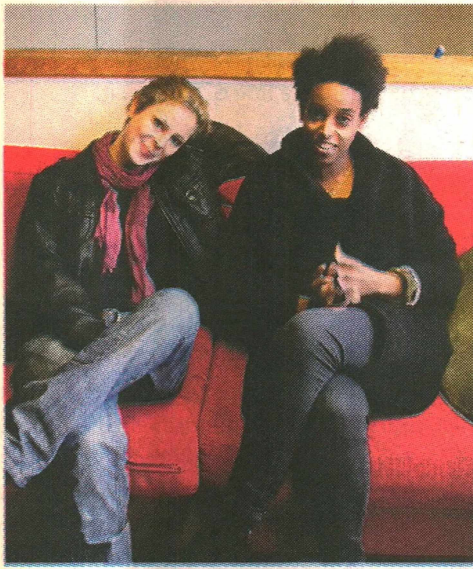
- Akkurat dette er et litt leit punkt ved årets festival, fordi vi i år ikke har fått noen støtte fra Sametinget, som rett og slett ikke for å støtte alle prosjekter som søker. Derfor ble vi nødt til å kutte vekk både konserter og forestillinger som var planlagt, uttaler hun til *Utopia*.

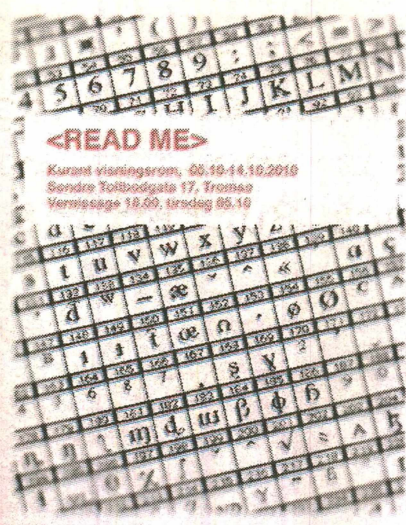
Leit: Ordkalottens prosjektleder beklager kutt i det samiske programmet

- Jo, og dette har vært gjenstand for grundig debatt i festivalstyret. Ofte vil det jo være slik at det blant arrangørene er mange med en spesiell interesse for litteratur, som har lest svært mye og sitter på en stor kunnskap om bøker. Oppgaven blir da å spre denne kunnskapen og dette engasjementet ut til publikum. Her har TIFF på mange måter vært forbilledlige, ved at et kresent utvalg filmer gjøres til publi-

”Vi ønsker å presentere publikum for noe nytt, formidle noen av de skattene som finnes i litteraturen.”

Alice S. Welsh (t. venstre) og Miriam Haile er ferske kuratorer på Kurant.

<Read_Me>

TEKST OG FOTO: TRYM LINDELL

Tirsdag 5. oktober åpnet en ny kunstutstilling her i byen. <Read_Me> ønsker å utforske bruken av tekst i samtidskunsten, og kanskje også skape nærmere bånd mellom det unge kunstnermiljøet og det mer etablerte litteraturmiljøet i byen.

Det er de to studentene Alice S. Welsh og Miriam Haile ved Kunstakademiet i Tromsø som på eget initiativ har satt sammen og kuratert <Read_Me> på Kurant. Utstillingen settes opp i samarbeid med litteraturfestivalen Ordkalotten og er, som tittelen insinuerer, nært relatert til litteratur i seg selv. Selv om i det minste ett av verkene i presentasjonen har tatt opp i seg temaet, vil ikke Ordkalottens grunntema, karavane, gå spesielt sterkt igjen i utstillingen, som på denne måten må sies å stå fint på egne bein.

FERSKE KURATORER

De to kuratorene har selv jobbet med tekst i sine egne verk, og stiller dermed med en god erfaring når det kommer til utstillingens plattform – tekst i kunst. For både Alice og Miriam er dette imidlertid den første store utstillingen de kuraterer alene, og de kan fortelle at det har vært en god og svært lærerik opplevelse for dem begge.

- Jeg tror ikke folk helt forstår hvor mye jobb det er å kuratere en utstilling som dette her, sier Alice, som videre opplyser om at de har sendt ut rundt 300 mailer og jobbet med utstillingen siden mai. Vi kan med andre ord forvente oss en godt gjennomarbeidet utstilling.

Hva kan publikum forvente seg av utstillingen? Alice og Miriam har samlet sammen tjue forskjellige kunstnere både fra det store utlandet og vårt eget lille fedreland. Her finner vi både store og små navn. Men kuratorene har ikke hatt noe ønske om å promotere spesielt med de store headlinerne. Her presenteres alle på likt nivå, som likestilte kunstnere. Det skal likevel sies at det kom som et lite sjokk for kuratorene da anerkjente kunstnere som Kurt Johanson,

Karl Larsson og Scott Rettberg takket ja til å delta ved utstillingen.

Flere av kunstnerne kommer også til å være i byen mens festivalen pågår – hele tretten av de som bidrar til utstillingen vil være å finne i Tromsø. Det ser altså ut til å være en god mulighet til å kunne forstå kunsten bedre gjennom kunstneren selv, om man skulle være så heldig å støte på dem.

AGGRESSIV PERFORMANCE

<Read_Me>, som dessverre ikke står helt klar før dette nummeret av Utopia går i trykken, beskrives som svært variert av kuratorene selv.

- I selve utstillingen kommer vi til å finne ett vidt spekter av forskjellige sjangre, alt fra aggressiv performance til rent litterære verk. Det kommer med andre ord til å bli noe for en hver smak og en opplevelse for sansene – til og med for smakssansen, siden det også vil bli satt opp en koselig liten kafé i lokalene.

I tillegg til utstillingen og kafeen vil den mobile butikken Modo Tromsø, som drives av to førsteårsstudenter ved Kunstakademiet, ha salg av forskjellige kunstpublikasjoner, som også vil suppleres av noe av det som kunstnerne stiller ut.

<READ_ME>

- Alice S. Welsh og Miriam Haile
- Kurant, fra 5. oktober.

Kulturrådsstøtte til Kurant

TILDELING: Kulturrådet meddelte 1. oktober at Kurant er tildelt 900.000 kroner i driftsstøtte for de tre årene som kommer, gjennom et støtteprogram fra Kulturrådet for kunstnerstyrte visningssteder. I pressemeldingen heter det blant annet at:

”Kulturrådet mener at kunstnerstyrte vis-

Palestine, from a different point of view

Children show a new side to the conflict in Palestine in Rådhusets new exhibition.

TEXT: BARBARA LESZ

From 2nd to 15th October, Rådhuset, in cooperation with Ordkalotten, will be hosting a photo exhibition *Med barnas øyne - Eyes of the children*.

It is nearly impossible to live in today's world without having heard of the tragedy of Palestine. While it is common to see photos depicting victims of the Palestinian-Israeli conflict at World Press Photo exhibitions, for example, *Med barnas øyne* depicts the problem from a completely new point of view.

The idea behind the Palestinakomiteen project was to give Palestinian children living in Rashedieh – a refugee camp in Lebanon – cameras and let them showcase their everyday lives.

The result is 35 diverse and interesting photos. Anna Haugen from Tromsø, an initiator of the exhibition who was in Rashedieh during the summer of 2009, says that in the photos one can see hope for a better future and the ability to find joy even during the darkest of times.

FACTS ABOUT RASHEDIEH

- Over 60 years ago many Palestinians were forced to leave their homeland and move to refugee camps in Lebanon, Jordan, Egypt and Syria.
- 60 years later the refugees together with their families and newcomers are still waiting for the possibility to return back home.
- The area of Rashedieh is about 2.5 km² with about 18,000 inhabitants.
- Any movement to and from Rashedieh is strictly controlled by the Lebanese army and it is forbidden to bring any building materials that could help to enhance the living conditions of the refugees.
- The refugees have limited rights to health care and work.

ging, utvikling og drift.”

Kurant er ikke eneste visningsrom i Tromsø som nyter godt av Kulturrådets satsning. Nyoppstartede The Small Projects Gallery, som foreløpig er på jakt etter lokaler, har også mottatt støtte. Første utstilling planlagt i november.

ningssteder er en viktig arena for norsk kunst, der særlig uetablerte kunstnere kan vise sitt arbeid. Mange kunstnerstyrte visningssteder er i dag preget av frivillig innsats og dugnadsarbeid, og det er derfor behov for et tiltak for å styrke og profesjonalisere virksomhetene i en etableringsfase. Den nye prøveordningen skal gi større forutsigbarhet i planleg-

«I hope to defeat the real weakness of all art spaces: the never-ending pretending of being interested in everything... The feeling you have when someone is showing you something, and frankly, *you don't give a fuck*. But hey, that's interesting, right?»

Marie Askeland Gundersen at Galleri 4235's opening event, demonstrating what she does with her days while waiting for childbirth.

«Let this be a gallery totally without ambitions for success. Let us all embrace this space as the *wrong* gallery!»

INTERESTING...?

TEXT AND PHOTO: RYAN JOHNSON

The opening and birth of the "wrong" gallery, Galleri 4235, was accompanied by a performance and speech by Marie Askeland Gundersen this past Friday, September 24th. The opening was partially meant to be a commentary or address for the local arts community, small though it is, but vibrant. This size comes with its benefits and malefets: a small community makes it easier for young and aspiring artists to make a name for themselves and to get their work out there, but on the other hand, it can make constructive criticism a little difficult.

– I've gotten some responses from people in the community about the performance, some who felt attacked; but I don't want to attack anyone. The problem is just that there has been no forum for criticism, and a lack of review of art because everyone is friends, which makes it hard to criticize within a small scene, Marie said.

Some of the things which people had responded to were things that Marie had highlighted in her opening speech, and things that she has identified as stumbling blocks

for artists and communities: over-professionalism, and deadly seriousness. But, what is exactly is deadly serious art?

– I've had this feeling before in doing art that I'm not communicating, because I'm trying too hard. As artists, we're supposed to be on this high level, but because of that I feel like we're missing people. I want the "punchline" to be there. I don't want people to feel like they don't understand art. I don't necessarily like to understand art completely myself, but rather to have a feeling that I do understand something, that I am included, and that the work wants me to be included.

Private moments in public

Marie's performance certainly left me feeling included. At some points, as I sat there taking photos and listening, I even felt a little too included, as though I was peering into something private. Should I really be there? Was the glare of my camera lens just a bit creepy, perhaps?

– When you do a performance, you push the private into the public. It's a little embarrassing, and I like the embarrassing aspect of it. I also like that I get to say something with it.

In this case, part of the private being pushed into the public was Marie's pregnancy.

– While I've been pregnant, I've felt a little pushed back. There are not many pregnant women in the arts community here, and so it seems even more important to work with this in a performance. The whole time I was pregnant, I never really thought I'd do a performance about pregnancy, but after being pregnant for long enough, I just wanted to get it out there.

Language choice

The performance was also in English (a hopeful thing for internationals interested in art in Tromsø). This decision was not made because any of the audience members could not speak Norwegian, but because different languages and different language abilities can communicate different ideas in different ways:

– In English, I have to use simpler words. In Norwegian, I can say much more complicated things and walk around issues, but English allows focus. For some it's annoying that my performances are in English, or rather, bad English; but I don't do it for the bad English or to seem naïve, but because that way I can say something more directly. Also, I try to say to myself that I'm doing an 'internatio-

nal piece', which is sometimes kind of a joke, but there is a ring of truth to it.

Hello baby- welcome, gallery!

The ideas behind Galleri 4235 had much in common with Marie's performance, says Ronny Faber Dahl, owner of the space:

– The project here which just began is a self-run showroom for modern art, with a relatively low profile in order to establish a freedom not found in the self-run galleries today. Professionalism isn't an important part of it either, and the space will be based more on relationships, such that artists with meaningful content will be able to use the room, he says.

Galleri 4235 is aimed at being a scene for artists which stands apart from the other available showrooms— is it an attempt at art off the grid? Can this be done?

– In today's society, there is a relatively low amount of will to take charge, but there is a spark of initiative. We want to make room for those who want to experiment further, which is something important to have anywhere in life; also, we want to make room for artists who can take a politically active position instead of just being an artist who makes art. What we want is a "punk spirit", an intellectual freedom which has been lost in the transition of being a too good a friend with the already established art conversation. We see that cooperation with other art projects in town will be good for the creative process, Dahl says.

Galleri 4235 is another sign of a growing and diversifying arts community in Tromsø.

– In Norway, where there is still autonomy in relation to the big economic cancers creeping in, Tromsø is— with its own history— an interesting place for such a project. It is an important town in Norway, and also has its own growing culture scenes, and sparks of will and power. In an art world which is missing a center, things can bloom wherever they may.

Dahl and his cohorts (Eirik Rønneberg, Sigurd Gurvin, and Sunniva Nilsen) are also working on plans for a culture-bar in the gallery, which can function as a source of income for the gallery. In the mean time, there are many more shows planned, with the next running from the 8th to the 10th of October. This show comes in connection with an exhibit and performance at Kurant entitled during the same time, which itself is a collaboration between Kurant and Tromsø's International Literature Festival, Ordkaletten.

Already taking its first steps, the fledgling gallery seems to be a place that will add to the local discussion of what it means to produce art; but perhaps it can also help improve the environment for criticism as well, after all, feedback is just as important a part of the creative process as is the act of making an artistic viewpoint heard.

More information and coming events:

<http://space4235.com>

NOKAS

FILMEN OM NORGES STØRSTE RAN

 NRK P3

 FILMMAGASINET

 STAVANGER AFTENBLAD

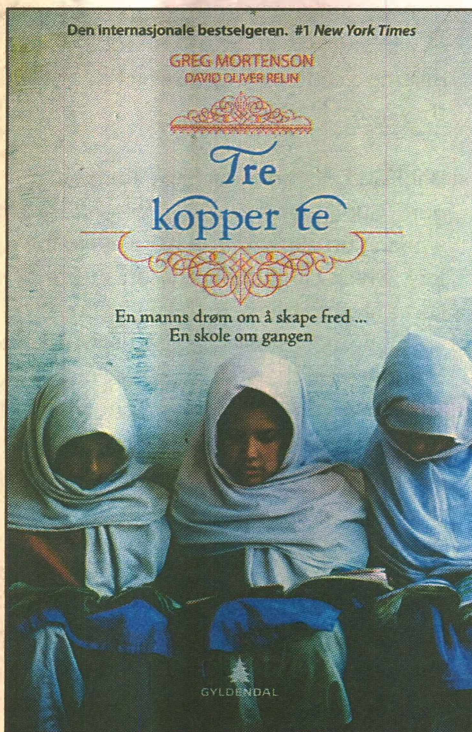
 alligator

WWW.NOKASFILMEN.NO

Hjertelig velkommen til boksignering med

FREDSPRISNOMINERTE

GREG MORTENSON

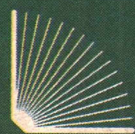
GREG MORTENSON

besøker Norge og Tromsø fredag 8. okt. hvor han skal holde et foredrag på Fredsenteret. Etterpå har vi booket ham inn for en signering av hans bestselgende og nyoversatte bok: "Tre kopper te".

Les mer om Greg Mortenson på

http://en.wikipedia.org/wiki/Greg_Mortenson

Fredag 8. oktober kl 15
hos Akademisk Kvarter
i UB-kjelleren

AKADEMISK KVARTER
B O K H A N D E L

What kind of knowledge for what kind of development?

The role of universities in internationalization and globalization

The North/South Coalition **Conference** 2010
in collaboration with Visual Cultural Studies

 University of Tromsø
28 - 29 October 2010
www.idegruppen.no

UNIVERSITY OF TROMSØ

SAIH | Norwegian Students' and Academics' International Assistance Panel

 Norad

What kind of knowledge for what kind of development?

The role of universities in internationalization and globalization

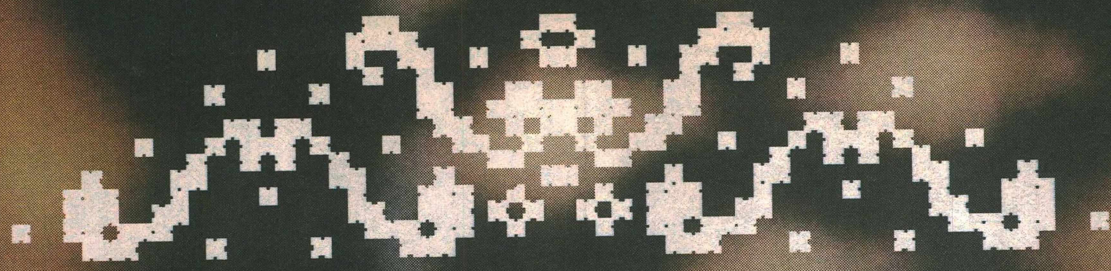
The North/South Coalition **Conference** 2010
in collaboration with Visual Cultural Studies

 University of Tromsø
28 - 29 October 2010
www.idegruppen.no

UNIVERSITY OF TROMSØ

SAIH | Norwegian Students' and Academics' International Assistance Panel

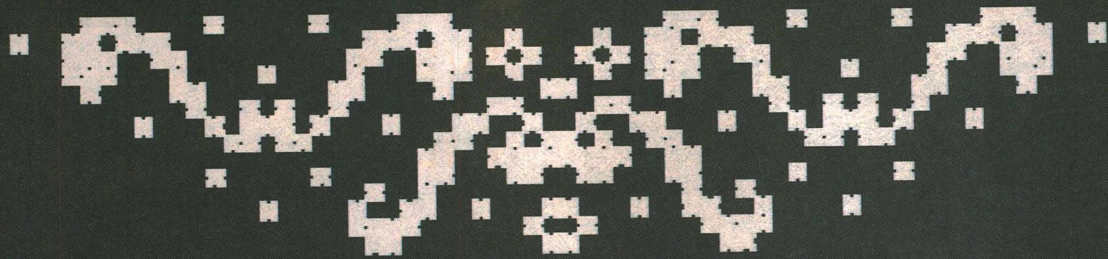

 Norad

MIKKEL BUCOS O NINA WEBER

VELKOMMEN

7. OKTOBER - 5. NOVEMBER, 2010
STUDENTPRIS: 100,- (ORDINÆR: 200,-)

FACEBOOK.COM/HÅLOGALANDTEATER
TWITTER.COM/HTATEATER
WWW.HTL.NO

HÅLOG
ALAND
TEATER

Tekna

MELD DEG
INN I TEKNA
OG BLI

MASTER OF THE FUTURE

MELD DEG
INN PÅ
TEKNA.NO/FUTURE

ET MASTERSTUDIUM KREVER AT DU TAR ET HELHETLIG ANSVAR FOR UTDANNINGEN DIN. SKAFF DEG INNSIKT I BRANSJER SOM ER AKTUELLE FOR DEG ALLEREDE NÅ. FÅ ET SOLID FAGLIG NETTVERK UNDER STUDIENE. LÆR DEG Å SETTE OPP EN GOD CV. SKRIV JOBBSØKNADER SOM VEKKER INTERESSE. BENYTT DEG AV VIRKELIG GODE MEDLEMSFORDELER, SLIK SOM GRATIS FORSIKRING I GJENSIDIGE. SOM MEDLEM I TEKNA FÅR DU ALT DETTE OG MER, SLIK AT DU I VIDESTE FORSTAND BLIR MASTER OF THE FUTURE.

Ukas foto: Liva Fossemark

Nordnorsk magasin

TIDSSKRIFT: Årets tredje nummer av tidsskriftet Nordnorsk Magasin er ute i salg. Blant bladets godbiter er en artikkel om bruk av minoritetsspråk i nordnorsk offentlig administrasjon på 1800-tallet. Kaisa Maliniemi viser i sin artikkel at både kvensk og samisk var i bruk i lokaladministrasjonen i enkelte kommuner. Ellers kan man lese om øygruppa Anklakken på Helgelandskysten, samer i Amerika og kortreist mat i Lofoten, samt bokanmeldelser og skjønnlitterære bidrag fra tidligere norgesmester i poesislam, Therese Skjelstad Bakkevoll.

Tromsøfilm åpner TIFF

TIFF 2011: Tromsøregissøren Ole Giævers spillefilmdebut "Fjellet" er valgt ut til å åpne Tromsø internasjonale filmfestival 2011. Martha Otte, festivalsjef for TIFF, understreker at det dreier seg om en regissør man lenge har hatt i kikkerten.

– Ole er jo fra Tromsø og har nærmest vokst opp på TIFF, og vi har sett talentet hans utvikle seg over tid. Nå får vi og publikum endelig se hans arbeid i helaftens format på det store lerretet. «Fjellet» er et kammerspill med kun to skuespillere, som er filmet utendørs i traktene rundt Norefjell. I de to rollene finner vi de unge skuespillere Ellen Dorrit Pedersen og Marte Magnusdotter Solem.

Oktober på Verdensteatret

VERDENSTEATRET: Ny måned betyr nytt program på Verdensteatret Cinematek. Som Ukas film i kan man nå se israelske Med åpne øyne, og senere i måneden vises iranske Kvinner uten menn. I tillegg vil Maren Ades Alle andre, en hit fra TIFF 2010, settes opp. Cinematekleder Julie Brannfjell Eliassen uttaler seg i en pressemelding om stor suksess til nå i høst.

– Det er gøy at vi har fått til et vellykket løft for den lille kvalitetsfilmen i Tromsø. Samarbeidet med Aurora Kino Fokus har spilt en viktig rolle for å få dette til. Sammenligner vi med cinematekene og de mindre kinoene i Norge ser vi at tromsøpublikummet virkelig er mer motakelig for ikke-kommersiell film i forhold til publikummet i andre, og større, byer, forteller Brannfjell.

Frithjof Eide Fjeldstad ledet seansen med professor Lisbeth Wærp (til venstre) og teatersjef Iren Reppen.

Et Drømspill under lupen

TEXT: KJETIL ENGH AASEN
PHOTOS: TRYM LINDELL

TEATER: Mellom tredve og førti oppmøtte sørget for god stemning i Teaterkafeen på Hålogaland Teater på siste dagen i septem-

ber. Utropia og Hålogaland Teater arrangerte i samarbeid en diskusjon mellom teatersjef Iren Reppen og professor i nordisk litteratur Lisbeth Wærp om det tromsøaktuelle *Et Drømspill* av August Strindberg. Samtalen, som ble ledet av Utropiaredak-

tør Frithjof Eide Fjeldstad, foregikk før kveldens forestilling, og kom inn på ulike aspekter ved Strindbergs stykke og teatrets oppsetning.

NOKAS: En (u-)vanlig dag på jobben

TEXT: ANDREAS M. HELLENES
PHOTOS: PRESSE

Aftenposten rapporterte forrige uke om ranet av en bensinstasjon på Sørlandet. Det spesielle ved ranet var måten de andre kundene forholdt seg til det hele på; en kvinne forlangte å få hamburgeren sin mens personalet, med våpen rettet mot seg, var i ferd med å tømme kassa på tyvens ordre. "Raneren oppførte seg rolig og målrettet under ranet. Men noe av det vi reagerer mest på, er oppførselen til dem som stod rundt. Det virker som en dagligdags hendelse for dem". Slik lyder lensmann Terje Pedersens oppsummering av situasjonen. Etter å ha sett Erik Skjoldbjærgs film NOKAS sitter en igjen med de samme reaksjonene. Skjoldbjærg forstørker det klassiske bankranets fokus på politi og røver-historien, på personlige motiver og historier, over på selve hendelsen. Filmen er en rekonstruksjon, ikke en dramatisering, av NOKAS-ranet.

SJANGERBRUDD

Få hendelser på norsk jord de siste tiårene er mer spektakulære enn ranet av Norsk Kontantservices filial i Stavanger den 5. april 2004. NOKAS-ranet er blitt stående som det største brekket på nordisk jord, og som et av svært få eksemplarer på skyting med skarpt mellom politi og ranere i norske bygater. I årene etter har historien vokst, og materialet til et klassisk ransdrama er der: mesterhjerne, politidrap, bilflukt. I Erik Skjoldbjærgs film om NOKAS kunne mye altså mye gått galt. Denne sjangerens historie er kort oppsum-

NOKAS-ranere på jobb

mert historien om tynning til det ytterste av effektene, med et dryss kjappe kommentarer som comic reliefs.

Skjoldbjærgs innfallsvinkel er motsatt. Han tar seg tid. Bruken av sakte film er overraskende, men ofte effektiv. NOKAS er rett og slett drivende dyktig fortalt, i en ordknapp og korthuggen stil. Alle effekter er holdt nede, snarere underspilt, i forsøket på å skape en så "ekte" og "objektiv" versjon av hendelsene som mulig. Resultatet er en understrekning av dagligdagsheten, som gjør kontrasten til det som faktisk skjer – en politimann blir skutt med AG3 av bygeriljautstyrte bankrøvere, som kommer seg unna med 57 millioner kroner.

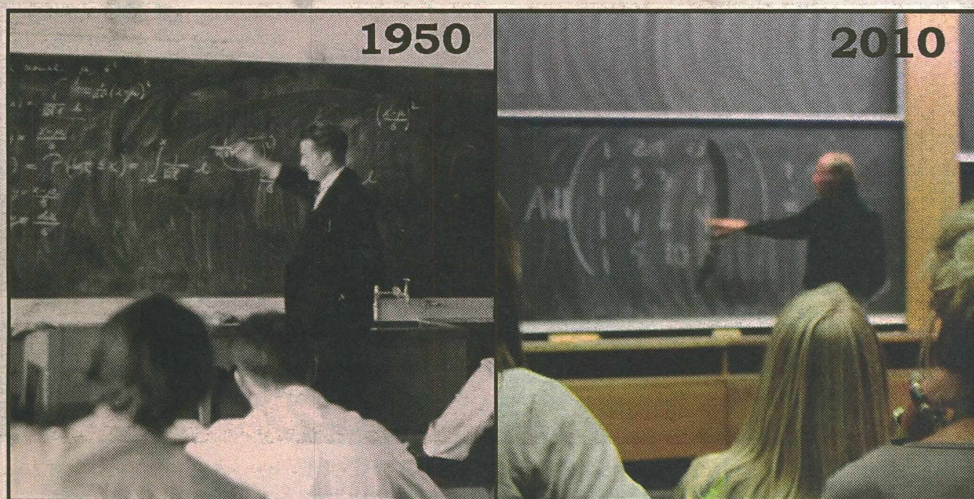
EN VANLIG APRILDAG

Folk er på vei til jobb, busser og barnevogner triller tvers over slagmarken. Ett gissel tror han er del av en politiovelse, flere forbigående blåser i væpnede politimenns ordrer om å komme seg vekk. Dagen skal fortsette som vanlig. Dette blir politimann Arne Sigve Klunglands bane, i det en bussjåfør – vel vitende om at det foregår et ran – oppsøker åstedet og ufrivillig blokkerer veien hvor politimannen er under ild.

Også ranerne skal på jobb. De dusjer, forbereder seg, men ikke på det vanlige. Utrustningen deres er kommandosoldatens, slik er også fremtoningen og kommunikasjonen deres. Pep-talks, kommandorop og tungt

Har du sett denne kampanjen?

KLARER DU Å SE FORSKJELLEN?

ULIKE TIDER - LIK UNDERVISNING!

PÅ TIDE Å GJØRE NOE?

Du kan lese mer om den på våre nettsider: www.uit.no/sp.

Postkortene skal markeres "Til Studentparlamentet". Du kan velge om du vil gi den til foreleser og be han/henne sende den til oss, eller legge den i vår postkasse.

Postkassen finner du i Teorifagsbygget, hus 2, 1. etg.

utstyr. Rutinene er klare, arbeidsoppgavene fordelt. Kontrasten til morgenøkta på politihuset er slående. Selv om beskjeden kommer inn om at ransmiljøer på Østlandet planlegger et brekk sørvestpå, starter dagen som den pleier. Det er betegnende når den eneste politibilen ute forlater Domkirkeplassen ved NOKAS i retning en barnehage i det ranerne ankommer. Scenen vises først fra ranernes perspektiv, så fra politiets – et grep Skjoldbjærg ofte benytter seg av. Slik illustreres forskjellen mellom det dagligdage, rutinepregede politiarbeidet og det ekstraordinære ved dagen for ranerne. Stresset som synet av politibilen forårsaker holder på å avslutte brekket før det er begynt.

OBJEKTIV SKILDRING?

For et par år siden satte Det Norske Teateret opp Tolvskillingsoperaen. Etter teppefall kom hovedrolleinnehaver Paul Ottar Haga på scenen for å høste applaus iført lusekofte – en klar referanse til den pågående rettsaken mot "mesterhjernen" David Toska. Erik Skjoldbjærg selv har sagt at han ikke er ute etter å he-

roisere, ei heller å skape nye myter. Han ønsker kun å rekonstruere hva som egentlig skjedde. En ting er de etiske problemstillingene knyttet til å gjenskape en hendelse fra så nær fortid; misnøyen hos mange stavangerfolk med at NOKAS-ranet blir film har lenge vært uttalt. Datteren til Klungland og andre ofre, men også NOKAS-ranere som Erling Havnå, har kritisert filmskaperne. Noe annet er det problematiske ved rekonstruksjonen som metode. Et resultat av dette er at ingen kjente norske skuespillere er å finne på rollelista – slik skal det hele presenteres så "nøytralt" som mulig for publikum. Men er objektiviteten og nøytraliteten troverdig i et prosjekt hvor en politimann spilles av en nær kollega, og en annen av sin tvillingbror? Selvfølgelig ikke. Men realismen er det. Og det er den som gjør at en kommer så mye tettere innpå politi, ranere og publikum enn hva vanlig er i slike filmer. Noe av det vi reagerer mest på, er oppførselen til dem som stod rundt. Slik historiseres også episoden: NOKAS-ranet var en ekstraordinær hendelse på en vanlig norsk gråværsdag.

Schumannfest i Sparebankens festsal

TEKST: ERLING MALM

I år er det 200 år siden Robert Schumann ble født, og i den anledning inviterte Tromsø kammerorkester til feiring i banksalen.

Repertoiret var interessant. Schumann er selvfølgelig mest kjent for sitt klavérmateriale. Men i stedet for fullt fokus på dette blir vi presentert med en pianokvintett (pianokvintett i Ess-dur, op. 44), og enda mer oppsiktsvekkende en strykekvartett arrangert for kammerorkester (Kvartett i A-moll, op 41). Etter en meget interessant kortversjon av komponistens liv og virke, levert av konsertmester Kolbjørn Holthe, var det duket for konsert. Jeg var spent. Schumann har aldri vært mitt førstevalg i den klassiske verden, men livet er jo fullt av overraskelser.

For eksempel det faktum at quindemennesket på raden bak meg ikke syntes å eie det minste snev av skam, folkeskikk eller sosial intelligens. Først ringte mobiltelefonen. Midt i en fjerdedelspause. Et

magisk øyeblikk. Ikke med diskret vibrering som de fleste av oss etterhvert er blitt vant til, og man under sterk tvil kan være i stand til å tolerere. Å nei du, her snakker vi om en høylydt discolåt av en helt sensasjonelt anmasende karakter. Dette med moderne teknologi var åpenbart ikke helt lett heller, det tok nemlig opp mot fem sekunder før denne hesligheten ble håndtert. Jeg skulte morskt over skulderen, men var like fullt glad for at katastrofen ble avverget.

Famous last words. To minutter etterpå, i en nydelig bratsjsolo, tikk det en melding inn. Med høylydt Nokia «beep-beep. Beep-beep.» Å herregud. Det. Er. Ikke. Mulig. Vedkommende hadde ikke tatt hintet første gangen, og ikke slått av telefonen. En mann i dress og stålnnfattede briller ber høflig men bestemt denne evolusjonens blindgate om å være så artig å skru av treskerket. Sa jeg blindgate? Vel. Charles Darwin må rotere i sin grav. Hun hadde med seg noe som tilsynelatende var hennes datter. Og de snakket.

Og snakket. Ikke lav unnskyldelig hvisking om pastiller eller programmer. Nei, hele samtaler, tydeligvis ganske interessante, sådan. Begeret rant til slutt over for undertegnede da samme menneske ga seg i kast med å tromme takten med programmet. I utakt. Jeg fant frem mitt mest alvorlige uttrykk, snudde meg rundt, og la den berømte pekefingeren over halvåpne lepper. Det internasjonale tegnet for «vær vennlig å holde kjeft». Lydløst, selvfølgelig. Det var tydelig at dette faktisk gikk hjem. Bråket ble mindre, selv om konverseringen aldri forsvant helt.

Hvordan var konserten? Joda. Tromsø kammerorkester er et utmerket ensemble. Men i kveld kunne Nicolo Paganini ha stått opp fra de døde og frontet et zombieorkester av avdøde virtuosser. Det hadde ikke spilt noen rolle. Ingenting kunne trenge gjennom sløret av ergrelse og indignasjon. Og til damen på raden bak meg, denne spake bønner: Aldri, aldri, aldri sett dine bein på en klassisk konsert igjen. Om ikke for meg, så for menneskehetens skyld.

Norsk metall-showdown høsten 2010

ESSAY

AV ERLING MALM

La oss legge to ferske norske metallalbum under lupen, og finne ut hvem som trekker det lengste strået.

Denne høsten slapp to av Norges største internasjonale artister nye album, med bare et par ukers mellomrom. Den største av de to, Dimmu Borgir, ble i 2007 første norske artist til å havne på Billboard top 100 – musikkindustriens aller gjeveste suksessindikator – siden a-ha greide dette på åttitallet. Det andre bandet er vel egentlig ikke et norsk band i samme forstand som det første, men med norsk vokalist, hovedkomponist og en ellers sterk tilknytning til Norge blir det naturlig å nevne Kamelot i samme åndedrag som Dimmu.

LIKT OG ULIKT

De fleste ville kanskje mene at en sammenlikning mellom Dimmu Borgir og Enslaved, som også nettopp slapp skive, er mer naturlig, men strengt tatt er likhetene mellom Dimmu og Kamelot mange flere enn forskjellene: De startet begge som relativt ordinære band i en marginal og konform subgenre av heavy metal, henholdsvis power metal (Kamelot), og black metal (Dimmu Borgir). Begge bandene har opplevd enorm suksess etter relativt spektakulære og uventede kommersielle gjennombrudd, og har mange svært unge fans, noe de har måttet tåle hard kritikk for. Begge har rabiante fanskarer, som kan deles inn i to grupper: Før og etter gjennombruddet. Ellers spiller begge bandene i dag mørk og melodios musikk med symfoniske elementer, og har mange såkalte «signaturelemeter» i musikken (som mindre flatterende kan kalles resirkulerte ideer). Et siste felles trekk mellom de to er at de i lengre tid har hatt stabile besetninger, og benyttet seg av de samme studioene og produsentene gjennom flere utgivelser på rad.

Imidlertid har forutsetningene for høstens utgivelser vært ganske så ulike. Det er derfor interessant å se hvem som har prestert det beste albumet, med disse forutsetningene i bakhodet. Dimmu Borgir har på kort tid gjennomgått

massive omskiftninger i lineupen, og har benyttet nye løsninger på samtlige ledd av produksjonen. Kamelot har – med unntak av utskifting av bassist for en stund tilbake – stadig de samme medlemmene, og spilte inn platen hos Sascha Paeth og Miro, som har produsert for dem siden 1999, helt siden bandet først gjorde seg bemerket som et viktig power metal-band. Vi sjekker hvordan det har gått

med dem først.

I DET RØDE HJØRNET: KAMELOT

Jeg er stor fan av Kamelot. Jeg synes ikke det er flaut engang, men her er jeg skikkelig fanboy. Jeg er ikke noen stor fan av power metal i det hele tatt, men Kamelot har en helt spesiell plass i mitt forherdede hjerte. Platene «Karma», «Epica» og «The Black Halo» er blodharry powerprog på sitt aller, aller beste, med en melodisans og energi av det helt sjeldne, og selvfølgelig en gud av en vokalist i Roy «Khan» Khanthata. Jeg blir aldri lei av disse platene. Men siden de virkelig slo igjennom med sistnevnte skive har jeg syntes at pilen i økende grad har pekt nedover. «Ghost Opera» fra 2008 slo meg som et forhastet og idéfattig forsøk på innpass blant fans av mørkere genre. Den markerte også et ytterligere steg vekk fra knallgøy og morsom power metal, til et «modnere» sound, med mindre catchy melodier, og mindre dobbelbassgallopp. Noe som jeg syntes var teit ettersom det er dette de kan. Platen hadde et par flotte låter i «Silence of The Darkness» og «The Human Stain», men alt i alt var det mye fyllstoff her. Utstrakt turnering begynte også å høres på Roys stemme, som låt mer anstrengt og spilte på et mindre register. Mine forventinger foran denne platen var allikevel skyhøye, ettersom det ble rapportert at komponistduoen Roy og Thomas gjemte seg bort i en

hytte på Elverum for å skrive den nye platen, titulert «Poetry For The Poisoned», og at det var lagt ned mye tid og arbeid på hele produksjonen.

”Refrengene er platte og fantasiløse, og det mer balladepregede materialet mangler intensiteten fra tidligere og flyter ut i kvalmende søtsuppe.”

Og derfor er det tilsvarende skuffende å konstatere halveis ut i åpningssporet at det tydeligvis fortsatt er «business as usual» hos Kamelot. Det er faktisk ikke en eneste ny idé å spore her, og i tillegg er resirkuleringen fra tidligere suksesser utpreget. Det hjelper ikke at det er flere berømte gjester med her, dette er ikke godt håndverk. Refrengene er platte og fantasiløse, og det mer balladepregede materialet mangler intensiteten fra tidligere og flyter ut i kvalmende søtsuppe.

Vokalist Roy låter også stadig mer sliten, og det er enkelte vokalplasser der jeg klør meg i hodet og undres over hvordan produsentene kan ha latt dette komme med på platen. Her og der er det rett og slett stygt. Platen durer av gårde gjennomlytting etter gjennomlytting, og jeg gidder ikke engang å trekke frem enkeltlåter, så anonymt er dette. Kamelot trenger ferie. De virker slitne og desperate etter å fore fansen med det de forventer. Eller er det kanskje plate-selskapet? Ikke godt å si. Med det er bare å sukke og ønske Kamelot lykke til neste gang. Det er ingenting som griper meg her.

I DET BLÅ HJØRNET: DIMMU BORGIR

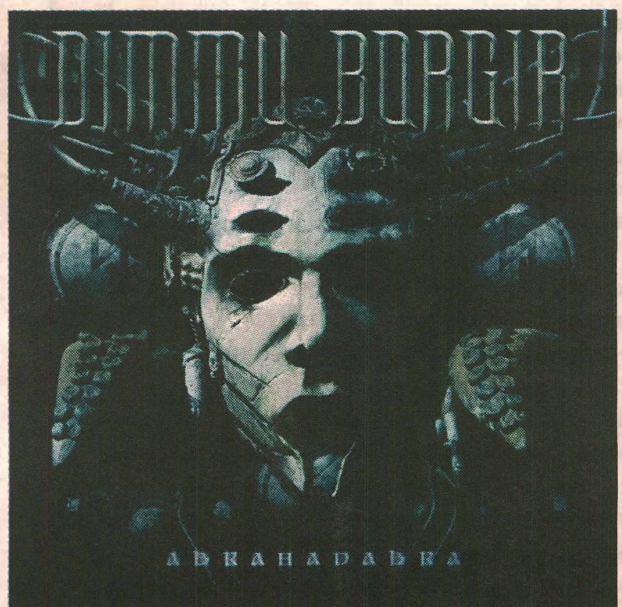
Jeg var på slutten av nittitallet og begynnelsen av nullnulltallet nærmest religiøs Dimmu Borgir-disippel. Grunnen var enkel. En plate med tittelen «Spiritual Black Dimensions». Dette var og er symfonisk black metal på sitt beste. Kaotisk, svært, onskapsfullt og proppfullt av energi.

Siden har det aldri vært det samme. De påfølgende platene har for mine ører blitt mindre og mindre interessante med et nytt bunnivå i den av alle andre genierklærte «In Sorte Diaboli».

Jeg hadde i stor grad avskrevet Dimmu Borgir som et interessant band, men ble plutselig nysgjerrig igjen da jeg ble gjort kjent med at

Synthist Mustis og bassist/renvokalist Simen Hestnæs hadde fått sparken. Ennå mer nysgjerrig ble jeg da jeg hørte at KORK og Schola Cantorum var involvert.

Noe av grunnen til at jeg har hatt problemer med Dimmu på tusentallet er at de har insistert på å gå i en mer gitarbasert retning, noe de etter min mening ikke kan. Dimmu var gode på stemninger og melodier, ikke brutale riff. Jeg tenker at dette var en taktikk for å lykkes i USA, noe de jo etterhvert også gjorde. At bandet nå skulle returnere til et symfonisk sound kunne bare være bra. Og for en overras-

kelse det skulle vise seg å være.

Gjenværende medlemmer Erkekjetter Silenoz, Shagrath og Galder har virkelig gravd dypt i sin bag of tricks, og har for første gang siden 1999 greid å overbevise meg med en plate. At det har vært færre kokker denne gangen tror jeg har vært sunt. Låtene henger bedre sammen, og virker ikke like oppstykkede som de har vært de siste ti årene. Det er også morsomt at bruken av ren vokal er mer utstrakt og bedre integrert i resten av musikken etter at Simen sluttet. Agnethe fra Animal Alpha og Djerv er et ekstremt fett innslag som jeg gjerne skulle ha hørt på flere låter. Hennes gjesteopptreden på «Gateways» hører til de absolutte høydepunktene på platen. Bandet har fått mye tyn for dette, noe jeg ikke forstår. Et modig og friskt valg, som jeg vil tro kommer til å sette noen nye standarder. Snowy Shaw fra Therion har stått for det meste av den øvrige rene vokalen, og dette er sånn passe vellykket. Noen erstatter for Mr. Hestnæs kan vel knapt noen sies å være, og han funker best på koringer. Kristoffer «Garm» Rygg fra Ulver er også med på en låt, noe jeg synes funker bare sånn passe. Han låter anstrengt, og vokallinjen er ikke spesielt spennende.

FRISKERE UTTRYKK ENN PÅ LENGE

På «Abrahadabra» er det et par ting som står frem som platenes sterkeste trekk. For det første, produksjonen. Valget å gå fra samlebånd/plastikkproduksjonen i studio Fredman er etter min mening det aller viktigste. Daniel Bergstrand og Andy Sneap er Fredrik Nordström aldeles overlegne, og de har bidratt til at trommene låter bedre enn noen gang, og at gitarene endelig låter litt kvassere enn den tamme Fredman-lyden. For det andre er orkestreringene tilbake. Bandet har endelig innsett hva de er gode på, og har ikke spart på noe. Her er det knapt et riff som ikke er jazzet opp med lagvis med synth, orkester og kor. Dette låter periodevis så svært at jeg ikke helt skjønner hvordan de har fått plass til alt.”

vis med synth, orkester og kor. Dette låter periodevis så svært at jeg ikke helt skjønner hvordan de har fått plass

Alt i alt. Dimmu Borgir anno 2010 har mer i felles med Rhapsody enn Darkthrone. I denne sammenheng må nevnes den selvutvalgte «Dimmu Borgir». Første halvdel er så enorm at det hele blir litt tøysete. Tyde- g er det ihvertfall at de ikke tar seg selv så lett for høytidelig. Ingen Satyriconfakter her på gården, altså. For det tredje er låtene mer skremmende enn de har vært på en stund. Mer bruk av blastbeats skader heller ikke. Mer stjeles det med humør fra andre viktige band, se for eksempel «Renewal» for skammens Emperorhonnør, og «The Demiurge Molecule» kunne lett vært med på en hvilken som helst Arcturus-plate. Men mest hentes det i større utstrekning inspirasjon fra egne tidligere skiver, og borte er de amerikanske lydende riffene fra den senere tid. Særlig åpningriffet til «Ritualist» vitner om at gutta har tatt seg tid til å se seg litt tilbake.

Alt i alt er «Abrahamadabra» en enorm opplevelse, og det er mye å ta inn. Albumet er sterkt, om enn noe ujevnt. Jeg synes kanskje første halvdel er sterkest, og at det taper litt etterhvert. Men det er ingen tvil om at Dimmu Borgir er tilbake, sterkere enn på lenge, og det vil bli ekstremt spennende å se hva som blir neste steg. Resultatet denne gang blir nok derfor at Jessheim asker gølvet med Elverum. Dimmu Borgir har fullstendig kontroll over kommersiell metall i år.

Grungens arvtakere

TEKST: STEWART HAASETH
ILLUSTRASJON: PRESSE

Denne Londonbaserte trioen viser at grungen som Nirvana og Dinosaur Jr. sto for ikke er død. Sistnevnte beviste dessverre for alle som var på Buktafestivalen i år at deres karriere er mer enn på hell. Heldigvis står arvtakerne klar, for her tar *Male Bonding* genren videre uten at det virker påtatt. De har spesielt bevart lo-fi kvaliteten som skinner igjennom hos de før nevnte artistene.

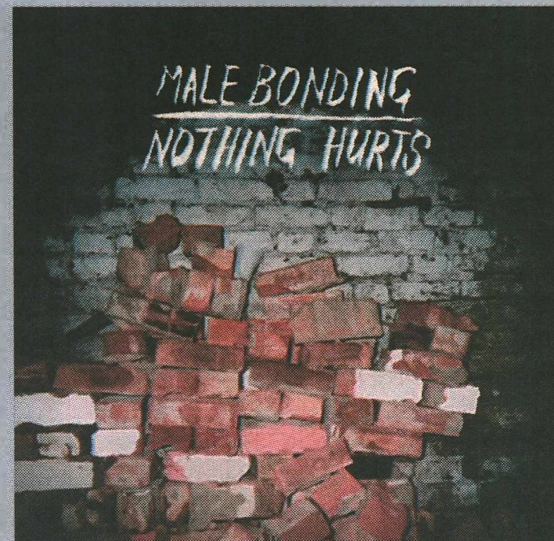
Skiva *Nothing Hurts* er *Male Bondings* debututgivelse. Likevel er det ikke premieenerver å spore på denne platen – om en ikke tolker evnen til å spille 12 låter på 29 minutter som et nervøst trekk? Bandet har spilt sammen siden våren 2008, og har spilt spinnvilt fort hele tiden. I følge bassisten Kevin Hendrick kommer det av den enkle grunn av at han lærte seg å spille bass ved å spille LPer på 45 RPM, istedenfor 33. Heldigvis synger han ikke med stemmen du ville fått av å spille plater på denne måten.

Noen vil kanskje kalle dette for strålende

slacker-pop full av pønka fan- denivoldskhet og ulyd, og de overgår selv NoAge og Japandroids i kunststykket å koble gode vokalmelodier med fre- sende gitarstøy.

Låtene er som sagt korte, ener- giske og støyete. Dette er ikke platen for deg som foretrekker intrikat jazz med instrument hermetisert inn i små kokonger utover i komposisjoner. Her skrur alt på 11 med en- gang, og der holdes nivået stort sett gjennom hele albu- met. Låten *Weird feelings* høres ut som noe Dave Grohl kunne spilt på Nirvanas plater, samti- dig som gitaren låner passasjer fra salige Kurt Cobains spill på *Very Ape*. I *All things this way* høres derimot bandet ut som de har med J Mascis fra Dinosaur Jr. på laget.

Alt i alt bærer albumet preg av at guttene forsøker å gi jernet 100 % fra start til slutt, noe de leverer såpass godt at de fortjener å bli hørt på av mange.

NOTHING HURTS

- Artist: Male Bonding
- Album: Nothing Hurts
- Utgiver: SubPop

Studere på Svalbard?

Universitetssenteret på Svalbard tilbyr studier i
biologi, geologi, geofysikk og teknologi

Søknadsfrist: 15. oktober

Mer info: www.unis.no

En ny æra er skapt!

TEKST: STEWART HAASETH
FOTOS: PRESSE

Er solen opp allerede? Og hvilken dag er det blitt? Mye føles til å begynne med uvant ved Civilization V, men etter kort tids spilling er du like hekta som før.

Overgangen fra rutenett til hexenett er en av de tingene som ved første forsøk føles litt merkelig, men etter en knapp times spilling eller så blir det vanskelig å forestille seg hva spillet skulle være uten dem. Samme gjelder for bare å kunne ha en kamphet på en hex. Først jeg gjorde utallige feil i plassering og bevegelse, men igjen: etter en times tid følte det ikke bare "rett" – det legger opp et fantastisk nivå av dybde og strategi.

ENKLERE ENN FORGJENGEREN

På overflaten virker Sid Meier's Civilization V som en forenklet versjon av forgjengeren, med mange av de mer komplekse systemene (forurensning, by-baserte uro, religion, færre techs samlet) borte. Du innser snart at det ikke handler om antall systemer, men om hvordan de implementeres, og hvilke beslutninger de tvinger deg til å gjøre. Ta ressurser for eksempel: når du hadde jern i IV, kunne du pumpe ut så mange jern-baserte enheter som du ville. IV, vil en kilde til jern bare tillate deg å lage et begrenset antall jern-baserte enheter eller bygninger. Det er bra på en rekke måter. For det første betyr det selv om du har ressurser, er likevel sannsynligheten liten til å få en stor hær på grunn av ressursbegrensninger. For det andre, betyr det at selv om du har tilgang til en jern ressurs, kan du fortsatt handle for mer, eller gi noen andre ditt, selv om de også allerede har noe. Til slutt, kutter en fiende dine ressurser, betyr at ikke bare at du mister evnen til å lage disse enhetene, deres nåværende enhetene får også en stor kampbakdel. Og det er bare ett eksempel på endringene, men som du kan se, er det små endringer, som har en stor innvirkning, samtidig som følelsene i spillet er "naturlige" på mange måter. Det var helt urealistisk før at en enkelt jerngruve kunne smi våpen til en hel nasjon, og Civ V "løser" dette problemet.

FLOTTE KRIGS- OG KAMPSCENER

Grafisk er spillet fantastisk. Alt passer, og ser veldig polert ut. Smådetaljene som florerer på brettet ser ikke bare bra ut, men gir informasjon i tillegg. For første gang er enheten spydmenn en enhet på ti soldater, og om de "tar skade", vil noen av dem dø, og enheten blir mindre. Du har fortsatt en helse-bar, men et raskt blick på den faktiske grafisk vil vise deg hva du leter etter. Denne endringen gjør også at det å kjempe ser mye bedre ut, da en ti vs ti kamp mellom spydmenn og sverdmenn er mye kulere å se enn et enkelt spydmenn-ikon flytte over et eneste sverdsvinger-ikon. Du lurer kanskje på hva som er den klart tøffeste kam-

Slagscenene er mye mer underholdende i Civilization V enn i forgjengeren.

panimasjonen? Den mest kraftfulle enheten, den gigantiske roboten med sin sverm av raketter og laserbrann er virkelig noe som setter skrekk i en, om en møter en slik på slagmarken. Da er det bare å flykte for harde livet – om en ikke har tre av dem selv i et bakhold.

Krigshandlingene er i seg selv mye mer underholdende i Civ V også. Hvis

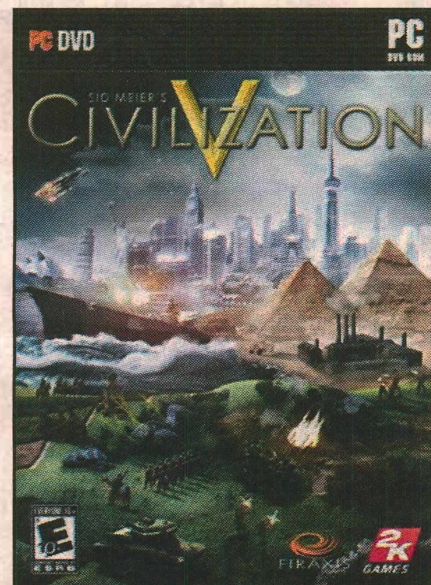
to enheter er noe jevnbyrdige, vil resultatet sannsynligvis gjøre begge skadet, men ikke beseiret, som er en stor forandring fra den tidligere stilen. Rekkeviddekamp er også et nytt tillegg som legger til et viktig lag av strategi, og enheter som bueskyttere

”På overflaten virker Civilization V som en forenklet versjon av IV, med mange av de mer komplekse systemene borte. Du innser snart at det ikke handler om antall systemer, men om hvordan de implementeres, og hvilke beslutninger de tvinger deg til å gjøre.”

er verdifulle ikke fordi de er direkte sterkere enn krigere – de taper mot dem i nærkamp men

takket være de varierte skuddseriene de gir. Andre endringer jeg koser meg skikkelig med er sjøslag. Det er her en langsom skuddveksling heller enn et kjapt slag, hvor skip og fly faktisk kan drepe enheter – ikke bare svekke dem som i IV. Dette gjør at en sterk marine og fartøy som hangarskip blir ufrakommelige når du forsøker å gjøre landfall på en fiendeøy eller et nytt kontinent.

Det er mye mer som kunne vært sagt om spillet, men prøv det selv – om du tør. For om du først begynner å spille, er det store muligheter for at du må kante over jul.

Spill: Sid Meier's Civilization V
Utgivere: 2K games

QUIZ

SECTION 1: GEOGRAPHY

1. Statistically, what is the most dangerous mountain in the world to climb?
2. Where is the lowest place on Earth (on dry land)?
3. Which one of these countries still punishes same-sex sexual action with the death penalty? Iraq, Afghanistan, Yemen, Kuwait?
4. What is the only (fully recognized independent) sovereign state in the world to not be a member of the United Nations?
5. What capital city is closest to the equator?

SECTION 2: HISTORY

1. Which one of these cities has not been a capital of Norway? Bergen, Tromsø, Eidsvold, Trondheim?
2. What are the dates of the American Civil War?
3. What US port was the Titanic bound for on its maiden (and only) voyage?
4. At its greatest, which Empire was the largest in terms of total land mass?
5. Who famously said 'Great ideologies create great times'?

SECTION 3: CULTURE

1. Which Teletubby was at the centre of controversy for allegedly being a homosexual role model for children?
2. Which Studio Ghibli movie won an Academy Award for Best Animated Feature in 2002?
3. How many Star Trek films have been made to date?
4. Who is the alter ego of Spider Man?
5. How many albums did Frank Zappa release? (Excluding posthumous releases).

THE UTROSCOPE

5. OKTOBER - 19. OKTOBER

Tekst: Uncle Tarot

Illustrasjoner: Marie S. Johansson.

LIBRA

Pull yourself together you cretinous fuckwit! Stop being so weak. You're a man. A hunter gatherer. So go hunt! Go gather! Go be a total cunt! Because that's what you do best.

SCORPIO

Look: if you like it you should have put a ring on it. All the single ladies!

SAGITTARIUS

The dark period is almost here. This is good news for you, because you're ugly.

CAPRICORN

Listen, it is OK to be gay. There is nothing wrong with it. So why don't you go and comfort your dad?

AQUARIUS

If men are from Mars and women from Venus, you're from Pluto - a cold, barren wasteland that no-one will ever visit.

PISCES

The weather has been getting you down of late. Get liquored. Alcohol makes the sun shine that little bit brighter!

ARIES

Oh, blah blah blah! It's all about you isn't it! Expecting me to give you some advice! Get bent!

TAURUS

Roses are red, violets are blue, let me tell you, he/she doesn't love you.

GEMINI

Lately you've been thinking of showcasing your talent, and you should. Go on Idol. The country needs a good laugh.

CANCER

Let's ask the Magic 8-Ball. Shake, shake, glug, glug... and the answer is: 'Ask again later'.

LEO

You've recently met someone with the same birthday as you. Kill them. It's your day, not theirs.

VIRGO

Choose your favourite horoscope, and then read it out loud to a friend as if it were theirs.

Safe Bodega

studentenes egen cafe i hus 2 teorifagsbygget

åpent hver dag 12-18 beste vafler på campus for kun 10 kr

spillkveld mandager 18 - 21

MISSED CONNECTIONS

Do any of these ring a bell? Let us know: misconnections@utropia.no

Dear Uncle T...

Dear readers, Uncle Tomek is back next week, ready to dispense pez-sized advice! Need help with a problem?

Let him know: tomek@utropia.no

Answer:	2.1 Eidsvold.
1.1 Annapurna, Nepal. (Having recently overtaken K2, Pakistan, with 41% of climbers dying).	2.2 1861-1865.
1.2 The shores of the Dead Sea, at -422m below sea level.	2.3 New York.
1.3 Yemen.	2.4 The British Empire, with 33.7m km2.
1.4 Vatican City.	2.5 Kim-Jong Il.
1.5 Quito, Ecuador. The central square is located 25km south of the equator.	3.1 Tinky Winky
	3.2 Spirited Away.
	3.3 11.
	3.4 Peter Parker.
	3.5 62 (yes, 62).

Our eyes met at Bodega yesterday. I was the Pakistani man wearing a yellow hat; you had a sweet French accent and served me my waffle. You looked submissive. I like that in a person. Get in touch.

I was the mother of two on the 26; you helped me lift my baby stroller onto the bus. We talked, but I got off before I found out your name. Let's get off together next time.

I was the gay man at Circa. You were the only other gay man in Tromsø (the village). Want to meet?

I saw you, a bearded librarian, stacking books in the city. You smiled at me. You can read me from front to back anytime. Get in touch for some literary fun.

It was love at first sight. You were the short Norwegian man with long hair having a piss by the side of the road. I was the older lady staring at you. I liked what I saw. Let's go for a drink.

ANSVARLIG REDAKTØR
FRITHJOF EIDE FJELDSTAD
KULTURREDAKTØR
ANDREAS M. HELLENES
FOTOREDAKTØR
VICTORIA BEZBODOROVA

ANNONSER
TOMEK MOSSAKOWSKI
GRAFISK UTFORMING
BERNHARD SIEBERT
IT
RYAN JOHNSON

DISTRIBUTØR
TOBIAS BROX WIIK
NYHETSJOURNALISTER
GRY GAARD
INGVILD LUDVIKSEN
KAREN ELISE SUNDELIN

RYAN JOHNSON
TOMEK MOSSAKOWSKI
SILJE OLIN
KULTURJOURNALISTER
BARBARA LESZ
ERLING MALM

KJETIL ENGH AASEN
MAGNUS LYSBERG
RYAN JOHNSON
STEWART HAASETH
TOMEK MOSSAKOWSKI
TRYM LINDELL

FOTOGRAFER
RYAN JOHNSON
SIGMUND CARLSEN
TOMEK MOSSAKOWSKI
TRYM LINDELL
VEGAR HERSTRØM

ILLUSTRATØRER
ODD GAARE
VICTORIA BEZBODOROVA
PFU

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG 6. OKTOBER

Ordkalotten: Klubb Kuiper

Ragnar Hovland med bok, ukulele og spilleliste. DJ Søstra til Jørn.
[Kafe Sånn, 22.00.](#)

TORS DAG 7. OKTOBER

Masterforedrag: Strikket kunst - en undersøkelse av det mediespesifikke

Kjønn og humor i tre utvalgte verk fra utstillingen Strikknikk.
[Tromsø kunstforening, 20.00.](#)

Forestilling: Olsens Ballettinstitutt.

Spilles til 14/10.
[Kurant, 20.00.](#)

Internasjonalt seminar : Under huden på Irak-krigen.

Holger Pötzsch fra Institutt for Kultur og Litteratur ved UiT innleder med utgangspunkt i filmen Battle for Haditha, som handler om amerikanske soldaters hevnmassakre etter drapet på en offiser i november 2005.
[Verdensteatret, 20.00.](#)

FREDAG 8. OKTOBER

Bokbyttcafé

Bytt til deg brukte bøker, eller kjøp dem for bare 20 kr.
[Perspektivet Museum, 11.00.](#)

Åpning av utstilling: Gliese581c: om søken til dominanse/akseptanse.

[Galleri 4235, 20.00.](#)

Ordkalotten: PoesiSlam

Landsdelsfinale i Poesislam, påmelding: poesislam@ordkalotten.no.
[Kafe Sånn, 20.10.](#)

LØRDAG 9. OKTOBER

Ordkalotten: Lørdagsuniversitetet – Gjennom kjøttet – disseksjonens og kroppens kulturhistorie.

Foredrag ved forfatter Espen Stueland.
[Driv, 13.00](#)

Ordkalotten: Opplesing – årets forfatterstudenter leser.

[Kafe Sånn, 18.00.](#)

ONSDAG 13. OKTOBER

Film: En spesiell dag (Italia, 1977)

Tromsø Filmklubb viser Ettore Scolas En spesiell dag, om et møte mellom en homofil mann og en sliten husmor en dag i mellomkrigstidas fascistiske Italia..
[Verdensteatret, 19.00](#)

TORS DAG 14. OKTOBER

Konsert: Talib Kweli og Petter

New York-rapperen Talib Kweli og svenske Petter kommer til Tromsø med fullt storband.
[Verkstedet, 22.00.](#)

FREDAG 15. OKTOBER

Utstilling: Earthbound - Surfing the Apocalypse

Utstillingen er resultat av et transmedialt prosjekt basert på en roman som har vært publisert kapittel for kapittel på prosjektets webside og blant annet på Facebook, og deretter utgitt som e-bok. Etter åpningen er det fest på Café des Beaux-Arts med dj Bjørn Torske.
[Tromsø Kunstforening, 20.00.](#)

FREDAG 22. OKTOBER

Insomniafestivalen: Design vs Music 2010

Grafill og Tank Design presenterer et møte med designstudioet Dvein fra Barcelona og norske Oh Yeah Studio.
[Verdensteatret, 18.00.](#)

Konsert: Tromsø Kammerorkester med Jakob Koranyi

Den unge svenske cellisten og Kammerorkesteret spiller verker av blant andre Sofia Gubaidulina og Dimitri Schostakovich.
[Kulturhuset, 19.30.](#)

LØRDAG 2. OKTOBER

Lørdagsuniversitetet – "Kun danskene har tilnærmet like store hoder som de norske."

Om skallemålinger som svar på nasjonale og etniske særtrekk.
[Driv, 13.00](#)

Insomniafestivalen: Casiokids presenterer "Shuffle".

[Rådstua Teaterhus, 18.00.](#)